The First Telugu Bi-weekly in Andhra Desa The only Telugu Newspaper for H. E. H. The Nizam's Dominions

గోలకొండపత్రిక

ప్రతి సోమ, గురువారములు ప్రకటింపబడును

హైదరాబాదు, (దక్కన్)

GOLKONDA PATRIKA

HYDERABAD Dn MONDAY 20 11 33

సం॥ చందా రూ ౭ ౦ ౦
అర్థ " " ౩ ౧ ౦
విడి ప్రతికి ౦ ౧ ౪

ఒక వారము లోపల [illegible]
[illegible]
[illegible]

సంపుటము ౭ } తా ౨ ౧౩౪౫ శ్రీ ప్రజోత్పత్తి సం॥ మార్గశిర శు॥ ౩ సోమవారము ౨౦-౧౧-౧౯౩౩ { సంచిక ౫౪

జపాను గొప్పతనము: రహస్యము

ఆర్థిక నిర్మాణపు గొప్పతనము

([illegible])

జపానులోనున్న విద్యావిధానము యొక్క [illegible] గాని ప్రాముఖ్యము, ఇతరదేశ సంబంధ నిర్మాణము యొక్క ప్రాముఖ్యమే, [illegible] గొప్పతనము కలిగియుండును. దానిలో ఉపయోగించిన పద్ధతు లు గొప్పవి [illegible] ప్రత్యేకమైనవియు [illegible] [illegible] ప్రభుత్వముయొక్క [illegible] [illegible] ప్రజల యొక్కయు ప్రభుత్వముయొక్కయు క్షేమాభివృద్ధి ములు [illegible] ప్రభుత్వమున్న [illegible] పరస్పరము [illegible] లాభములని గ్రహించి పరస్పరము స [illegible] పరిశ్రమలు [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] పరిశ్రమలకు [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ఆదేశముయొక్క ఆర్థికస్థితి [illegible] మూలగాను, చూచుటకు గొప్పగాను, [illegible] నదిగాను ఉండకలిగినది.

జపానులో ప్రభుత్వమున్న పాలితులున్న ఒకటే ఉద్దేశ్యము గల్గియుండిరి. అది ఏమనగా, నాగరికతగల దేశములలో మొట్టమొదటి స్థాన ము గాకపోయినను, మొదటివానిలో ఒకస్థానము నైనను గ్రహింపవలయుననుఉద్దేశము. [illegible]

కలతో పాటు దానిని ముందుకు నడిపించుట తమ విధియనియు వారు తెలిసికొనిరి, ప్రజలయొక్క విద్యావిధానములను ప్రభుత్వముయొక్క విధా నములను [illegible] ఈవిధముగ ఆర్థిక స్థితికి [illegible] కలిగియుండెనని చెప్పవ చ్చును. నేను [illegible] కొన్ని పరిశ్రమలలో [illegible] ఏకముఖ్యము లా భకరమును [illegible] పరస్పరానుకూల్యము ఉండవలెనని [illegible] అట్టి ఆనుకూ ల్యము [illegible] స్వేచ్ఛ చేతనో లేక నిర్బంధము చేతనో [illegible] అయినను కలిగియుండ చేయు టలో [illegible] సంతోషము కలదని నిస్సందేహ ముగ చెప్పవచ్చును. [illegible] ఎంతోలాభ కరము. [illegible] ప్రత్యేకములలో ప్రతిశాఖయొక్క నాయకుడు [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] అతని [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] దేశములలో [illegible] [illegible] [illegible] నిల్ [illegible] [illegible] ప్రకటించును.

జపాను పరిశ్రమల పద్ధతిని ఇతరదేశముల కంటె చాలా [illegible] అవలంబించి యుం డెను. కాబట్టి జాను, ఇక్కడ మనవలె, [illegible] దేశములవలెకే [illegible] చాలా దూరముగా [illegible] ఉండవలెను. పనుమున [illegible] సాధారణ సాంకేతిక విద్యలను నేర్పిం చుటకు అమానుష ప్రయత్నములను చేయవలసి యుండెనని జపాను గ్రహించెను. జపాను క్రొత్త గా [illegible] నాలుగు సంవత్సరముల కాలములో అదేశమందు నాల్గు సంవత్సరముల నిర్బంధ ప్రారంభవిద్య ప్రవేశపెట్ట

బడెను. తర్వాత ప్రారంభవిద్యాకాలము ఆరు పండ్లు గా మార్చబడెను. ఇప్పుడు [illegible] పండ్లు పిల్లలలో నైనను చదువురాని కుటుంబము ఒకటి యైనను ఉండరాదనియు, ఏకుటుంబములో నైన ను చదువురానివారు ఎవరుగాని ఉండరాదనియు జపానుప్రభుత్వ యత్నము యొకటి చెప్పుచున్నది. ప్రారంభవిద్య నేర్పు పాఠశాలలేగాక జపాను లో ఉన్నత పాఠశాలలును, కళాశాలలును కూడ గలవు. ఇవి ఒక్క శాస్త్ర విషయములకే గాక వాణిజ్యమునకును, పరిశ్రమల సాంకేతిక జ్ఞాన మునకును వ్యవసాయమునకును, నౌకా సంబంధ విద్యకును, ఇంకను పెక్కింటికిని తో డ్పడు ఇతరవిద్యలకును ప్రత్యేకముగ గలవు. ఈ విధముగ పెక్కుజనులకు విద్యలు నేర్పు పాఠశాల లును, ఉన్నత స్థలముల పరిశ్రమలలో పనిచే యుటకు కావలసినంతమంది నిపుణులను తయారు చేయగల్గినన్ని గలవు. వీటికి తోడు సామ్రాజ్య విశ్వవిద్యాలయములును ప్రైవేటు విశ్వవిద్యాలయము లును గలవు. అయితే వానిలో చదువువారు ఆర్థి క నిర్మాణమునకు నేరుగా ఉపకరించు వచ్చువారు కారు కాబట్టి నేను వానినిగూర్చి వివరముగా తె ల్ప బనిలేదు.

ప్రతి మిల్లులో పాలవాటిలో క్రొత్త గా పనినేర్చుకొనుటకై వచ్చువారికి ప్రాథమిక సాంకేతిక శిక్షణము నిచ్చుటకు ఏర్పాట్లు చేయ బడియున్నవి. ఇట్లు వచ్చువారు అనేక సంవత్సర ములు నిర్బంధ ప్రారంభవిద్యను పొందియుండుట వలన వారు అవసరమగు సాంకేతిక జ్ఞానమును సులభముగా గ్రహించెదరు.

ఇంక నేను ఆర్థిక నిర్మాణమందు ముఖ్యత మమైన భాగమునుగూర్చి ముచ్చటించెదను. జపా నులో వాణిజ్య సంబంధములగు బ్యాంకులు, „బ్యాంకు ఆఫ్ జపాన్”, „యోకోహామా స్పెషి బ్యాంకు అటువంటివి అనేకములు గలవు. వీ[illegible] పెట్టుబడి మొత్తములను చూచినచో ఇటువంటి

బ్యాంకులు వాణిజ్యము యొక్కయు పరిశ్రమల యొక్కయు అవసరములకు తగినట్లు కొద్దికాలములో తీర్చవలసిన అప్పుల నిచ్చుటకు చేసిన సౌకర్యములు గోచరపడగలవు. దీర్ఘకాలము ఉపయోగించు అప్పులను ఇచ్చుటకు యోకోహామా బ్యాంకున్ను ఇండస్ట్రియల్ బ్యాంకు ఆఫ్ జపానున్ను ఉన్నవి. వాటిలో మొదటిది స్థిరాస్తిని తాకట్టు పెట్టుకొని ౫౦ యేండ్లలో తీర్చదగిన అప్పుల నిచ్చును. అది ఏ తాకట్టు లేకుండనే నగర పాలకులకును, స్థానిక ప్రభుత్వములకును, పరిశ్రమల సంబంధమైనట్టిగాని వ్యవసాయ సంబంధమైనట్టిగాని బ్యాంకర్లు లేని ప్రదేశములలో వ్యవసాయముకు గాని పరిశ్రమలకు గాని అప్పుల నిచ్చును.

పైదానినిబట్టి చూచినచో జపానుయొక్క ఆర్థికనిర్మాణము గట్టిపునాదిపై నున్నదని తెలియగలదు. పాశ్చాత్యరాజ్యములు జపానుయొక్క సైనికశక్తినిగూర్చిగాని నావికశక్తినిగూర్చిగాని దినదినాభివృద్ధి గాంచుచున్న పారిశ్రామిక బలమునుగూర్చి ప్రశంసించు నంత ప్రశంసించుటలేదను విషయము దీనిని నిరూపించుచున్నది. జపానుయొక్క ఆర్థికమగు అభివృద్ధి జపానుచే స్వయముగా సాధింపబడిన దగుటచేత అట్టి అభివృద్ధిని అనేక సంవత్సరములవరకు అట్లె కాపాడుకొనవచ్చును. జపానులో సహకారోద్యమమున్ను గలదు. ఈ ఉద్యమముయొక్క ఆర్థిక విషయములు కొంతవరకు మనవాటివలెనే ఉండును. ఇందులో మనకు పల్లెలలోను పట్టణములలోను ప్రారంభసంఘము కలదు. యున్నట్లు కోఆపరేటివ్ క్రెడిట్ అసోసియేషన్ అన్నిటికంటె తక్కువది. వాటిపై అప్పులిచ్చు సహకార సంఘములు ఏర్పాటు చేయబడియున్నవి, అవి బ్యాంకింగు పనులను తప్ప మరేమియు చేయవు. అన్నిటికంటె పైన సహకార సంఘ కేంద్ర బ్యాంకు గలదు. ఇది మనకు రాష్ట్రీయ సహకార బ్యాంకు అనదగు దానితో ఎక్కువపోలిక గలదు. కొన్ని యేండ్ల క్రిందట ఇండియాలో మనమట్టిదానిని కోరియుంటిమిగాని మనకది నిరాకరింపబడెను.

—"ప్రోగ్రెస్" పత్రికనుండి

పల్లెటూరి ప్రజలనివేదనము

రోడ్లు పాఠశాలలు లేనందువల్ల నష్టము

వల్లంపల్లి ౧౧-౧౧-౪౯తేది

రైతుంబాఫీకై ప్రభువుగారిని ప్రశంసించుట

మహోన్నతవహించిన నిజాం ప్రభువుగారు రైతులయొడ కరుణవహించి ఈసంవత్సరము కూడా ఐదీకిసుయందు రూపాయి ౧కి (౦౧౦) చొప్పున పన్ను మాఫీచేసినందులకై ప్రజలందరును ప్రభువుగారిని ప్రశంసించుచున్నారు

వర్షములు పంటలు

ఈసంవత్సరము వర్షములు కూడా విస్తారముగా కురిసినందున కొన్నిచోట్ల యుండు చెరువులు జలపూరితములైనవి. మరికొన్ని చోట్లయందు కొట్టుకపోవుటముకూడా సంభవించినది

పెక్కుచోట్ల పంటలు బాగుగానే ఫలించినవి కాని ధరలు లేకపోవుటచే పంటలవల్ల వచ్చు ఆదాయమెల్ల సర్కారు పన్నుల క్రిందనే చెల్లుబెట్టవలసి వచ్చుచున్నది ఏలనన ఈ ప్రాంతమందు మరియు పెక్కుచోట్లయందుకూడా వర్తకానికి అనువైన రోడ్లున్న పేటస్థలములయందును మరియుపల్లెటూళ్లయందు వృత్తి ౧ కి ౩౦-౪౦ చొప్పున కలవు.

రోడ్లసౌకర్యము లేనందున నష్టము

మన్నగ్రామములో ధాన్యమమ్మకొనెడి బీదరైతులకు ౧ కి ౧-౨ రూప్యముల నష్టముకలదు. కాబట్టి అతడు తనపుట్టినటికి పేటస్థలములయందు విక్రయించవలసి యుండును లేనిచో గ్రామములోని షాహుకార్లు పిల్చి పిప్పిచేసి నిర్ణయించిన ధరలకు కొనుటయేగాక ఏమైనా రూప్యములు రైతుకు ఎక్కువ అప్పుగానిచ్చినచో ఆరైతును ఎల్లప్పుడు వడ్డీలక్రిందనే బాధపెట్టుదురు

బీదరైతు తనకు పండిన యావత్తు ధాన్యమును బండ్లపైన బెట్టుకొని అమ్ముటకొరకు బయలుదేరును త్రోవలో అంతటను బురద, ఇసుక మొదలగువాటిచే నిండియున్నందున పాపమారైతు దినమునకు ౩-౪ క్రోసుల దూరము నడచుట దుర్లభము త్రోవలో అచ్చుటచ్చట బండి దిగబడి వెడలలేక ఒకొకపర్యాయము దినములకొలది అచటనే పడియుండవలసి వచ్చును అట్టిసమయమునందు దర్శనము తలగడిగిన వనగండ్లవాన యనునట్లు వర్షమారంభమాయెనా ఇక అడుగవలయునా! ఆబీదరైతు పడిపడు బాధలనెన్నని చెప్పగలము. ఎట్లాగో బాధపడి ఎట్టకేలకు పేటస్థలమునకు చేరిననుగూడ రు ౩౦-౪౦ కి పుట్టెడు అమ్మిన దుర్లభము. ఇతోధికముగ కష్టము దుఃఖము యెక్కువగునట్లు తాము తమ గ్రామములో అమ్ముకొనుటకన్న నష్టమని చెరచి ఆకష్టములకై పరగ్రామములకు వెళ్లినా నష్టమనిరి పొలగుచున్నారు

పోయిన సంవత్సరము సర్కారువారు ప్రతిగ్రామము నకుముగల గ్రామాధికారులకు ఒక్కొగ్రామమునుండి మరియొక గ్రామము వరకును గల త్రోవలు సరిచేయించి సర్కారువారికి తెలిపినట్టిదానికి ఇంతవరకు దిద్దుబాటు లేకపోయినది సర్కారుతో నియమించిన ప్రకారము రకము ఆయాగ్రామములకు సంబంధించిన తహశీలు కచెహరీలనుండి ఖాందానులయు మన అధికారులయందలి ఆజ్ఞప్రకారము పెక్కుచోట్ల అమలు జరుపబడెను కాని సర్కారునుండి ఎవరువచ్చి ఇట్టిత్రోవలు పరీక్షించక ఇట్టిదేమో తోవలు యథాప్రకారముగనే కొంతకాలమున్నట్లుగా విద్యార్థులు వచ్చుచున్నారు మరియు గ్రామాధికారుల తెగువ యంతయు నష్టపెట్టుచున్నది

పాఠశాలలు

పెక్కుగ్రామములలో పాఠశాలలుకూడా లేవు. ఇది విద్యాహీనత పరిస్థితియైనది యుండవలె విద్యార్థులు మారవలసిన వాని కష్టనష్టములు సంభవించుచున్నవి సర్కారువారు యెట్టి యుత్సాహమును చూపక కాలము గడుపుచున్నారు. పెక్కుగ్రామములలో గల గ్రామముల గురించి మధ్యవర్తులు సమయమందు తాకీదు చేయుచున్నారు

ముందరడు పాపము పెట్టుకున్నను అంతగా శ్రద్ధవహించక పోవుటయేగాక అత్యవసర విషయములకై ధరిధికదముల కై పీడించెదరు అట్టిసమయములో బీదరైతులు ఊరకొంతమన్ను కొర్యముచేయుచు లేనిచో తామెందుల బ్రతుకును కొరకై అప్పులపాలు గావలసివచ్చునని ఇటుపోయినధార అటుపోయిన చెరువని యనునట్లు ఎటుతోచక కొందరు పనులకై మరలువారు కొందరు కలిసినవారు లంచములిచ్చి తమకార్యములను చక్కబెట్టుకొందురు ఇందుపైన బీదవారెప్పుడు బాధలలోనే కృశించుచున్నవారగుచున్నారు పట్టణపేట స్థలములయందు పాఠశాలలు లేవాయనియందురేమో! కాని బీదవారలకు అట్టిచోట్లకేగి, వ్యయముఅకోర్చి, చదువుకొనునంతటి శక్తి చాలదు ధనవంతులో అచటికిపోవుటకు కొందరు వెరతురు ఇందుకు ముఖ్యకారణములు పేగు మొదలగుజాడ్యములు వివను ధనవంతులెట్లో విద్యావంతులగుచున్నారు కాని బీదవారలగుట అసంభవము వీరికి ముఖ్యము దారిద్ర్యమే కారణము కావున ప్రతిగ్రామమందుకూడా పాఠశాలలుండుట శ్రేయస్కరము

తుదిమనవి

ఇటువంటిదట్టమైన సర్కారువారు ప్రజలయందునను సూక్ష్మముగను శ్రద్ధవహించి దేశమంతటను రోడ్లువేయించి జనులకు సౌఖ్యము కలిగించుటయు, పాఠశాలలు నిర్మించి బీదలను విద్యావంతుల జేయుటయు ఈ రెండు కార్యములును వినంతవట్టుకు శీఘ్రకాలములో ముగింప జేయవలయును ఇందువలన "గొర్రె బలిసిన గొల్లవానికి లాభము"నట్లు బీదరైతులు బలవంతులును విద్యావంతులును యగుటచే సర్కారువారికే శ్రేయస్కరము లేనిచో నిర్ధనులు ధనవంతులగుటయు విద్యావిహీనులు విద్యావంతులగుటయు అసంభవము మనరాష్ట్రమునకూడా వస్తె కెక్కుట దుస్తరము కావున ప్రభువుగారు ప్రజలు పడుపాట్లెల్ల పరికించి వారి యభీష్ట మీడేర్పగలందులకై ప్రార్థించుచున్నారము బీదలమొర ఆలకించి భగవంతుడు కూడా ప్రభువుగారికి తోడ్పడగలందులకై ప్రార్థించుచున్నారము

"ఇట్లు ఒక ప్రజాసేవకుడు"

పశువులవ్యాధి; అనారోగ్యస్థితి

(మా విలేఖరి)

పద్మనాభనగరు, ౧౩-౨-౪౩

ఈగ్రామము ఖాజారెడ్డి తాలూకాలో చేరినగి ఇచట గృహసంఖ్య దాదాపు ౭౫౦ జనసంఖ్య ౩౦౫౦ యుండి యున్నది

పాఠశాల

౧ పాఠశాల కలదు దీనికి సంస్థానాధీశ్వరులగు శ్రీ రాజా రామచంద్రరావు బహద్దరుగారి సహాయము వలన ౧ కి రు ౫ లు చెయుచున్నారు

దేవాలయములు

౧ శివాలయము ౧ ఏకనాథస్వామి సమాధి ఆలయములు గలవు పూజా పునస్కారములు ఉత్సవాదులు సంస్థానమువైపునుండే జరుప్రకముగా జరిపించుచున్నారు.

ఆరోగ్యము

౧౫-౨౦ రోజులక్రిందట పశువులకు జబ్బులువచ్చి చాలా పశువులు నష్టమయినవి ఇపుడుకొంచము నివృత్తిచెందినది గ్రామముచుట్టు పరిసరాలయందుట చలిబాధ చాలాయున్నది ఏబజారు చూచినను పెంటపోగులచే నిండియున్నవి ఒకరాజాగారి గడీముందరతప్ప పారిశుద్ధ్య విషయమై యెవరు శ్రద్ధవహించినటుల కనుపడదు.

ప్రబోధము

ది ౯ ౧౦-౨-౪౩ తేదీన వం వెంకటేశ్వరరావు కేంద్రసంఘ ప్రచారకులు శ్రీ రాజా రామచంద్రరావు బహద్దరు గారి వర్తక సోదరులను మరి బ్రాహ్మణోత్తములను కడితర పురజనులను తమ స్వాంతర్భవనమునందు సమావేశపరచి ఆంధ్ర ప్రభుత్వ నిర్మాణమును సాంఘిక మరాచారములను గురించియు ప్రబోధము చేసినారు

పటేలుపట్వారీలపై రైతులవర్తకుల ఫిర్యాదు

(స్వకీయ విలేఖరి)

రెడ్డిపేట; ౧౫-౨-౪౩.—

ఈగ్రామము కామారెడ్డి తాలూకాలో చేరినది. ఇచటి గృహసంఖ్య ౪౦౦ జనసంఖ్య ౧౦౦౫ కలదు.

రైతుల ఫిర్యాదు

ఇచటి పటేలుగిరీలు పటువారిగిరి మొదలగునవి ఈగ్రామ పటేలుముఖులగు శ్రీయుత కిషన్‌రావు నారాయణరావు గోపాల్‌రావుగార్ల స్వాధీనములోయున్నవి. రైతులవద్ద సర్కారీరకం మాఫాయీవుండగా కాన్గీపీసు [illegible] వసూలుచేస్తూవుండెడివారట. ఇటుల వసూలుచేయుటయేగాక రైతులనేమి వర్తకులనేమి [illegible] కొట్టుట మొదలగు దౌర్జన్యములచే బాధపెట్టుచుండెడివారట. ఈదౌర్జన్యము కేవలమొక కిషన్‌రావుగారు చేయుచుండెడివారట. కాని నారాయణరావుగారు కారట. వారు [illegible] మాత్రము భాగస్థులయ్యెదరట. ఈకొట్టుపల్లు పడజాలక రైతుసోదరులు అనుగుచేటుచేసి సర్కారులో ఫిర్యాదుచేయగా, ౫ సంవత్సరముల మోత్తలు చేసినారు. పటేలు పటువారీలను సర్కారువారు [illegible] కిషన్‌రావుగారికి రైతులను బద్ధవైరముగా నున్నది. నారాయణరావుగారు [illegible] పరిస్థితులను తెలిసికొనినవారగుటచే తనను మోత్తలు చేయించిరనుకోపము మనసులో నుంచుకొనక రైతుసోదరులతోను వర్తకసోదరులతోను కలసి కిషన్‌రావుగారు రైతులకు గలిగించు అకృత్యములను తొలగించుటకై కృషి తీసుకొనుచున్నారు.

వర్తకుల ఫిర్యాదు

[illegible] వున్నపుడు పటేలు పటువారీలు వ్రాసిన చీటీలు అందాజా ౫౦ ౧౦౦౦ వరకుకలవు. పైరూపాయీలు ఇప్పించుటకు సర్కారులో ఫిర్యాదుచేయగా పటేలు పటువారీలు ఇచ్చెదమని కచహరీలో ఒప్పుకొని యింటికి వచ్చిన తరువాత అడుగగా దౌర్జన్యము వహించినారట. ఇంతవరకు ఎవరికిన్ని ఇయ్యలేదట.

దేవాలయములు

౧ వేణుగోపాలయము, ౧ హనుమదాలయము కలవు. పూజా పునస్కారములు సక్రమముగా జరుగుచున్నవి.

పాఠశాల

ఈపాఠశాలయందు బాలుర బాలికలు విద్య నభ్యసించుచున్నారు. సర్కారువారు [illegible] ఇయ్యుచున్నారు.

ఆరోగ్యము

పశువులకుగాని మనుష్యులకుగాని యెట్టిపైన వ్యాధులు లేవు. ముఖ్యముగా సుఖముగా నున్నారు.

[illegible]

[illegible]

పాముపడగక్రింద కప్ప

గ్రామాధికారియొక్క [illegible]

(ఒక విలేఖరి)

[illegible]

మొదటినుండియు పైరవీలు చేసియుండిరి. కానివారు గెలువలేరు. మొదట ఈపాఠశాల ఒక ధర్మశాలయందు కొంతదినములు [illegible] తో నుండెనేది. ఇప్పుడది దేశముఖుల పటేలుగారి యింటనే [illegible] నెలకొల్పబడ్డది. ఇట్లు పాఠశాల గ్రామాధికారి యింటిలో నెలకొల్పబడుటచే చాలమంది ఇటువంటి పేదవారిబాలురు అచటికిపోవుట తగ్గినది. వెట్టిచేయించుచు చదువుకొనలేరని భయపడిరి. కారణము [illegible] రైతులను వారిపనులను చేయకూడదను [illegible] భయముచే [illegible] దుమున్నవి. కాబట్టి పాఠశాలను అధికారుల గృహమునుండి మారుముగా తొలగించుట మంచిది.

నీలగిరి విద్యార్థి సంఘోద్ధరణము

[ఒకవిలేఖరి] నల్లగొండ;

ఇచ్చట సుమారు తొమ్మిది సంవత్సరముల క్రిందట ఈసంఘము స్థాపింపబడెను. ఈసంఘము మెంబర్లు కొందరు స్కూలు ఫైనలు కృతార్థులై ఉన్నతవిద్యకై వేరువేరు స్థలములకు చనిరి. ముఖ్యమైన మెంబర్లు లేకుండుటచే ఈ సంఘమును తదితర విద్యార్థులు ఉద్ధరింపలేరైరి. రెండుమాసములైన తర్వాత ముందటి అభిమానులైన విద్యార్థులలో నొకడగు, శ్రీయుత వు. లక్ష్మారావుగారు సెలవుదినములలో నిక్కడకు వచ్చి ఈసంఘముయొక్క వృత్తాంతమువిని కడువిచారించిరి. తిరిగి విద్యార్థులను ఈసంఘము సుస్థిరమగుటకై పురికొల్పిరి. సుమారు [illegible] దినములనుండి ఈ సంఘము ప్రతి గురువారము ఆంధ్రసరస్వతీ నిలయములో నిర్విఘ్నముగా జరుగుచున్నది. ఈసంఘముయొక్క మెంబర్ల సంఖ్య [౨౦] [illegible] అయియున్నది. ఈసంఘమునకు కార్యదర్శి శ్రీయుత, నరసింహులు, శ్రీనివాసులుగారు. మరియు శ్రీయుత పైడిమర్రి వేంకటసుబ్బారావుగారు సహకారి కార్యదర్శిగారుగా ఉన్నారు.

ఈ క్రిందివారు కార్యనిర్వాహకులుగా [illegible] యున్నారు.

[౧] శ్రీయుత మి. గిరిధరరావుగారు
[౨] " లక్ష్మీనారాయణగారు
[౩] " రాఘవరావుగారు
[౪] " వెంకయ్యగారు
[౫] " వేంకటరామారావుగారు
[౬] " లక్ష్మయ్యగారు

రియాయాలు ప్రేమించు అధికారి

తబాదిలా వద్దని ప్రార్థన

[ఒకవిలేఖరి] పెరుమాళ్ళసంకీస ౧౨-౨-౪౩

వరంగల్లు జిల్లా మానుకోట తాలూకాలో చేరిన [illegible] నవాబు కేశవసింగు మున్సబుగా [illegible] గారువచ్చి నాటికి ఒకసంవత్సరము అయినది. వీరు రియాయాలయందు చాల అనురాగము కలవారు. పెరుమాళ్ళ సంకీస [illegible] మన్నెగూడెం గ్రామములో [illegible] అసలుదారు [illegible] కొత్వాలు పటేలు బుచ్చిరామయ్యగారు రియాయాలకు కలిగించు బాధలు కేశవసింగుగారు వచ్చినటినుండి తగ్గినవి. ఈ జిల్లా అధికారిఅయిన జనాబు [illegible] నిరంజన్ సింగు [illegible] సా॥ జిల్లా వరంగల్లుగారు [illegible] మంచివారు. ఇంకకొన్ని సంవత్సరములున్నచో బాగుపడగలమని రియాయాల విశ్వాసము. జనాబు కేశవసింగుగారు [illegible] బదిలీ కారాదని రియాయాలు కోరుకొనుచున్నారు.

రామాకోట్టలో పల్లెబాధ

(మా విలేఖరి)

ఈ గ్రామము కొమార్లు కాలాకొలో చేతన్... [illegible] టి గ్వాలియంవర్తక [illegible] జనపద్ధతి [illegible] గలదు. ఇందు [illegible] పరమాణుకశాలకంత [illegible] రెండు [illegible] మహాస్మృతీయ పోతనాలు గలవు. ఈ గ్రామము [illegible] ప్రజలను [illegible] విశేషత్వభావము గల [illegible] దయచేసి [illegible] కొలందరండి గలరట

పాఠశాలలు

ఈ తహాతానియా బాలుర పాఠశాల ౧ మహమ్మదీయ బాలికా పాఠశాల గలవు. హిందూ బాలికా పాఠశాల లేదు. దీనికి కారణము హిందూ ప్రజలకు స్త్రీ విద్యాభిమానము లేక పోవుటయే యైయుండుట. ౧ టపాలుఖాన, ౧ పోలీసు ఠాణా గలవు

దేవాలయములు

3, హనుమదాలయములు ౧ రామాలయము ౧ రాజేశ్వరాలయము, ౧ ప్రభుస్వామి దేవాలయము గలవు. రామాలయము రాజేశ్వరాలయములకు విస్వనాథపల్లెయందు అగ్రహారముగలవు. సంవత్సరమునకు అందాజా 3000 రూపాయల మాఫురా గలదు. ఈ దేవాలయమ్ము పూజాపునస్కారములు సేవ ఉత్సవాదులు మొదలగు కైంకర్యములు శ్రీయుత, గొల్లకొండ సంస్థానాధీశులగు రాజా రాజేశ్వరరావుగారి యాజమాన్యమున జరుగుచున్నయవి. తక్కిన్ని దేవాలయములయందు కూడ పూజాపునస్కారములు చక్కగ జరుగుచున్నవి

ప్రబోధము

ది ౨౫,౧౦-౧౯౩౩ తేదీలయందు వం. వెంకటేశ్వరరావుగారు (కేంద్ర సంఘ ప్రచారకులు) ప్రభుభక్తి సాంఘిక దురాచారములను గురించి ప్రబోధముచేసిరి. రోజు బాదాపు ప్రబోధము విన నకు [illegible] తెగలవారు కలిసి రామాలయములో ౧౦౦మంది వింటు [illegible] వచ్చినారు

పరిశ్రామికులు

ఈ గ్రామమున కంచరివారియింద్లు బాదాపు ౨౦ వరకు గలవు. లరబాడీల వగైరా చేయుటయందు ప్రసిద్ధి జెందియున్నారు. నేతపరిశ్రమకూడా యుచట అభివృద్ధిలో నేయున్నది. ఇందుమూలము అన్నివిధముల పరిశ్రామికులు గలరు

వెట్టిచాకిరి

ఈ గ్రామప్రజకులు హరిజనులు వెస్తలు కట్టెలో బాధ [illegible] పడుచున్నారు. సంకటము [illegible] యీవల్లి [illegible] గారి ముస్తఖజమకొం [illegible] యున్నది. మరియు పోలీసు ఠాణా గూడ గలదు. యిట్టికి వీరికి వెట్టిచాకిరి తప్పునటు అసంభవమైన సంగతని అందరికి తెలిసేయున్నది. ప్రభువరేణ్యులకై ఈ బీద బలోతాదారుల పై యెప్పుడు దయరాగలదో చూడవలసియున్నది. సుకియు [illegible] పద్మశాలీలకు కోళ్లు పెట్టి వర్తకులకు నెయ్యి వెట్టి తగులుచుండుటచే చూచినవారిలో [illegible] ఇది [illegible] సంబంధించినదో తోచుటలేదు. యిట్టి అక్రమవెట్టి చేయించు [illegible] విషయమై [illegible] న్యాయము కలిగించుటకై యధికారులు [illegible] లేరా

గ్రంథాలయస్థాపన

ది ౧-౭-౧౯౩౩ తేదీన యువకులెల్ల సమావేశమయి కేంద్రసంఘ ప్రచారకుల ప్రోత్సాహమువలన "శ్రీరామాంధ్ర గ్రంథాలయ" మను పేరతో సంఘము స్థాపించిరి. పై గంథాలయ కార్యముల నెరవేర్పుటకై ఈ క్రింది వారలను ఎన్నుకొనబడిరి

కార్యనిర్వాహక వర్గము

శ్రీయుత అయ్యగారి వెంకన్నగారు అధ్యక్షుడు

" [illegible] రాజయ్యగారు ఉపాధ్యక్షుడు

" పయిడి వెంకన్న సుబ్బారావు కార్యదర్శి

" పయిడి [illegible] సహాయకార్యదర్శి

[illegible] కోశాధ్యక్షుడు

సూచన

గ్రంథాలయము స్థాపన సందర్భమున దాతా పుస్తకములను [illegible] గోలకొండ పత్రిక [illegible] గ్రంథాలయ [illegible] పంపుచుండుటకు [illegible]

జాబులు

గోలకొండ పత్రికా సంపాదకులకు—

ఆర్యా!

గోలకొండ పత్రికలో ప్రకటింపబడిన సన్నయవర్ధంతి [illegible] ఉపన్యాసమును జూచినాను. ముద్రణాదోషములు, [illegible] సందర్భములు వాక్యములు మాత్రమే గాక [illegible] పత్యములును గలవు

నాటి పత్రాధ్యక్షులపై అనవసర విమర్శనము కావింపబడినది. శ్రీయుత సన్నిధానము సూర్యనారాయణశాస్త్రిగారికియబడిన కాలము పావుగంటకాదు ముప్పావుగంట వారు స్వయముగ చెప్పులును, నన్నయ కావ్యమునందలి రసమును గ్రహించినవారగుటచె గంభీరముగ స్వదేశ ప్రూర్వకముగ తమయుపన్యాసమును జదివిరేకాని తమ యుపన్యాసమును శ్రోతలసౌద్భుతముగ స్వాడించివేయలేదు

ఈ పత్రాస్యకులు ఒకరినొకరు భాషావిషయ కార్యక్రమములనుగురించి విమర్శించుకొనిరి కాని వ్యక్తిపరముగ కాదు

మీ విలేఖరి సంగతి పందర్భములను పరిగణించి చేసి [illegible]

ఇ. సీతారామరావు
గౌరవకార్యదర్శి,
౧౭-౧౧-౩౩ } శ్రీకృష్ణదేవరాయాంధ్రభాషా నిలయము,
హైదరాబాదు దక్కన్

గోలకొండ పత్రిక
శ్రీముఖనామ సం॥ మార్గశిర శు॥ 3
సోమవారము

ముల్కీలు—'యక్స్పర్టు'లు

ఏ రాజ్యములోగాని ప్రభుత్వమువారు ముల్కీలకే ఉద్యోగముల నీయవలెను అను వాదమును ఆక్షేపించువారు—అట్టివారు నైర్ముల్కీలు తప్ప మఱియెవరును ఉండరు—చెప్పు అభ్యంతరములలో 'యక్స్పర్టు'లు నైర్ముల్కీలు, కావలసి వచ్చుననునది యొకటి హైద్రాబాదు విషయమునందు వలెనే బ్రిటిషు ఇండియా విషయములోను ఈ సమస్య గలదు ఈరెండు రాజ్యములలోను గొప్ప గొప్ప ఉద్యోగపదవుల నధిష్ఠించియుండు నైర్ముల్కీలు చెప్పుదురుగదా!—మీ రాజ్యము ఇంకను నవీన నాగరికతయొక్క ప్రారంభదశలో నున్నది మీరు నవీన పద్ధతులలో తరిఫీదు పొందుటకు వాటలో నైపుణ్యము సంపాదించిన ప్రవీణులు (యక్స్పర్టులు) చాల అవసరము, అట్టివారు ముల్కీలలో లేనందువలన నైర్ముల్కీలను గ్రహించి తీరవలయును, లేనిచో మీకే నష్టము ఈమధ్య సర్ సి వి రామన్‌గారు జర్మనిలో శాస్త్రజ్ఞుల (Scientists) కష్టము' అను నొక వ్యాసమును వ్రాసి ప్రకటించగా ఆచార్య ప్రఫుల్లచంద్రరాయ్ గారు దానిపై తమ అభిప్రాయమును ఎటులైనను ముల్కీలకే ఉద్యోగముల నీయవలెను అని తెలిపినారు వారి వాదము మన ముల్కీలకు ధైర్యమును కలుగజేయగలదు

ఆచార్య పి సి రాయ్‌గారు చెప్పినదేమనగా,—'యక్స్పర్టులు' అవసరమనునది వాస్తవమే, అయితే నైర్ముల్కీలనైనను నియమించి 'యక్స్పర్టు'లను వారివలని లాభము పొందవలెనని ఏమిగనుక? వివేకముగల ప్రభుత్వమువారు ముల్కీలలోనే యక్స్పర్టులు పుట్టునట్లు చేయవలెనుగాని యితరదేశములనుండి యక్స్పర్టులను దిగుమతిచేయరాదు, "మనకు ఇతరదేశములనుండి దిగుమతి చేయబడిన యక్స్పర్టులవలన కాదు మోసము, మనమే తరిఫీదు చేసికొన్న ముల్కీ యక్స్పర్టులవలననే ఎక్కువ మోసముగలదు" అని రాయ్‌గారు చెప్పి మరియొక ఆక్షేపణను పడగొట్టినారు అనేక విధముల పి సి రాయ్‌గారి వాదమే ఒప్పుజనసమ్మతమైయున్నవి

ఇతరదేశముల చరిత్రలను జూడుడు అని నవీనపరిశ్రమాభివృద్ధి యుగములో అడుగుపెట్టుటకు పూర్వము వారి ప్రభుత్వములు పరదేశములనుండి 'యక్స్పర్టు'లను పిలిపించవలసివచ్చెనా? లేదుకదా? అట్టిచోట ఇండియాదేశముగాని మన నిజాంరాష్ట్రముగాని నైర్ముల్కీలు లేనిచో యక్స్పర్టులుగాని పారిశ్రామికాభివృద్ధిగాని ఉండజాలదని భయపడుటేల? "ఇంగ్లండులోను, జర్మనీలోను, ఇటలీలోను, ఇతరదేశములలోను ముల్కీ-శాస్త్ర ప్రవీణులవలన కల్గిన కల్గిన అభివృద్ధియే "యూదు" (Jews) పండితులవలన పొందబడిన అభివృద్ధి కంటె చాలా అధికము" అని ఒక్క అర్ధశతాబ్దమునుండి శాస్త్రాభివృద్ధి చరిత్రను పరిశీలించుచుండిన రాయ్‌గారి అభిప్రాయము ఈ యభిప్రాయము

నైర్ముల్కీలను పిలిపించుటను మానుకొనుటచే ఇతరదేశములలో వలె మొదటినుండి ఎంతో కాలము కృషిచేసిననేగాని యక్స్పర్టులు ఏర్పడరు కదా, అంతకష్టమెందుకు నైర్ముల్కీ నిపుణులవలన అభివృద్ధి త్వరలో కలుగనున్నప్పుడు అనియు ఆశంక కలుగును వాస్తవమే పిలిపించుకొనబడిన నైర్ముల్కీలు తమకు విధించినంత కాలములో కపటములేక తమ శక్తికొలది రాజ్యక్షేమమునకై తాను చేయవలసినదానినంతయు చేసిన మంచిదే అట్టివారిని ఏర్పరచుకొనవచ్చును. అట్టివారైనను నియమింపదగిన ఉద్యోగములు మనకు చాలాకొద్దియే ఉన్నవి అని ఆచార్య పి సి రాయ్‌గారు చెప్పెడుమాట హైద్రాబాదీయులు అను భేదములేక భారతీయులందరి విషయమునను వాస్తవము ఎందువల్లననగా భారతీయులజీవితమే వేరు భారతదేశము యొక్క అభివృద్ధిమార్గమున ప్రత్యేకజాతీయతననుసరింపవలసి యున్నది విదేశీయులకు స్వదేశీయులవలె భారతీయుల అవసరములు అర్థముకావు కాబట్టి సాధారణముగా నైర్ముల్కీ యక్స్పర్టులవలన గల్గు పారిశ్రామిక లాభములకంటె నెత్తికెక్కి కూర్చుండుట యనునటువంటి నష్టమే యధికము అనగా యక్స్పర్టులు కావలయునని నైర్ముల్కీలను ఏర్పాటు చేసికొనునపుడు ఈకష్టములను తప్పించి దేశముయొక్క శక్తికి మించిన ఖర్చుభారము ప్రజలపై బడకుండునట్లు గమనింపవలెను. ఇంత అనుకూలమైన నైర్ముల్కీ యక్స్పర్టు దొరకనిచో, 'ఆశకుబోయి ఉన్నదికూడ పోగొట్టుకొనుటకంటె' ఎప్పటిస్థితిలో నుండుటయే మేలు

జ రఘునాథ్‌మల్ బ్యాంకు

మాసబ్‌పురేటు, ౧౫-౧౧-౧౯౩౩

కల్దారు కొనుగోలుధర	(౧౦౦కి)	హాలి రూ	౧౧౮-౧౫-౦
కల్దారు అమ్మకపుధర	(౧౦౦కి)		౧౧౫-౨-౦

బంగారు వెండిధరలు (చెన్నపురి, ౧౫-౧౧-౩౩

సవరను ౧కి (టోకుధర)	రూ	౨౦-౯-౬
,, (చిల్లరధర)	రూ	౨౦-౯-౯
వెండి తు ౧౦౦ కు	రూ	౫౪-౬-౦
,, తు ౧ కి	రూ	౦-౯-౬

బొంబాయిధరలు ౧౫-౧౧-౩౩

ఇండియా టంకసాల వెండి తు ౧౦౦ తయారు	రూ	౪౬-౯-౦
మొదటి వాయిదా	రూ	౫౬-౧౧-౦
రెండవ వాయిదా	రూ	౫౬-౧౪-౦
ఇండియా టంకసాల బంగారు తు ౧కి తయారు	రూ	౩౨-౭-౯
మొదటివాయిదా	రూ	౩౨-౯-౩
రెండవవాయిదా	రూ	౩౨-౯-౯

ఆబాకానుండి క్రొత్త మనియార్డర్ల పద్ధతి

మ ఘ వ నిజాం ప్రభుత్వ టపాలాయాధ్యక్షులవారు ఇట్లు తెల్పుచున్నారు —

బ్రిటిషిండియాలోను నిజాం రాష్ట్రములోను ప్రక్కప్రక్కన నుండువారికి వి పీ లను, మనియార్డర్లను, ఇన్సూరు ప్యాకెట్లను, ఇట్టి ఇతరముల ను పంపు విషయమునగల చిక్కులను తెలుపు ఫిర్యాదు ఒకటి కొంతకాలముక్రింద రయ్యత్ పత్రికలో కనపడెను అసలు విషయము లేవనగా, సాధారణముగా బ్రిటిషు, మొగలాయీల మధ్య టపావస్తువులను పంపవలసిన విధాయకమునకు సంబంధించిన నిబంధనలు మ ఘ వ నిజాం ప్రభుత్వమువారి టపాగైడులో ప్రచురింపబడినవి అయినను వి పీ లను మనియార్డర్లను, ఇన్సూరుప్యాకెట్లను పంపువిషయమున చేయబడిన సూచనలు ఇంకను ఇండియా ప్రభుత్వమువారిచే అంగీకరింపబడలేదు కాబట్టి టపాగైడులో వాటి సంబంధములైన నిబంధనలులేవు ఈవిషయములలో ఒకచోటి నుండి మరియొకచోటికి వస్తువులను పంపుటకు పద్ధతిఏదిగాని లేనందువలన అట్లు పంపగలచు వారికిగల ఇబ్బందులు మ ఘ వ నిజాం ప్రభుత్వమువారికి తెలిసియేయున్నవి కాబట్టి పైన పేర్కొనిన సూచనలను ఇండియా ప్రభుత్వమువారు ఒప్పుకొనునంతవరకు సంస్థానపు టపా అధికారులు ౧౩౪౩ ఫ ఆబాన్ ౧ వ తేదినుండి మనియార్డర్లను పంపించుటకు [illegible] తినొకదానిని ప్రవేశపెట్టినారు ఈపద్ధతివలన ఒక రాజ్యములోనివారు మరియొక రాజ్యమునకు మనియార్డర్లను పంపవచ్చును వి పీ ల విషయములో వస్తువులను ఎప్పటివలెనే తెప్పించుకొని ముందుగా గాని లేక తర్వాతనేగాని మనియార్డరు చేయవచ్చును ఇంతకంటె సులభమైన మార్గమేమనగా వి పీ ల వస్తువులను హైద్రాబాదునుండిగాని, సికింద్రాబాదునుండి గాని లేక నిజాంరాష్ట్రమందు అవి ఎక్కడచిక్కిన అక్కడనుండి గాని తెప్పించుకొనుట

ప్రకటన, ఈనాముదర్యాప్తు

మజారియా సెప్తరు ఇంతెజాం కమేటీ ఇస్టేటు రాజా శివరాజ బహద్దరు ధర్మవంతు ఆర్జాజహాని మొఖద్దమ

ఈనాము దర్యాప్తు పెద్దరావుల్‌పల్లి తాలూకా అమీన్‌పేట

అమీన్‌పేట తాలూకాలోని పెద్దరావులపల్లి జాగీరులోని ఈనాము విరాసతు కార్వాయి దర్యాప్తుకై మహాకమాలో ప్రారంభమైనది దావేదారు బి రంగారెడ్డిగారు. ఈముఖ్య విషయములో నెవరికైనా వుజరు ఉన్నపక్షమున ఈ నోటీసు ప్రకటించిన ఆరువారములలోగా దరఖాస్తు వుజరుదారి పై మహాకమాలో పేషు చెయవలసినది ముద్దతు దాటినతరువాత చేయబడే వుజరు అంగీకరింపబడదు

హైద్రాబాదు
౧౬-౨-౪౩ ఫ

మోతెమదు సా॥
కమేటి ఎస్టేట్
శివరాజ బహద్దర్

[illegible] ప్రవీణులనుగ జేసికొనవలెనా

ఆచార్య రామన్ గారి ముల్కీలనే గోరుట

[illegible] ఆర్థిక [illegible] జర్మని శాస్త్రజ్ఞుల Scientists) యొక్క కష్టములను తీర్చుటకు ఆచరణలో [illegible] నాకు సందేహముగా నున్నది" అని [illegible] సి. వి. రామన్ గారు [illegible] దినపత్రికలలో "జర్మనీలో శాస్త్రజ్ఞుల అవస్థ" అను శీర్షికలో సర్ సి వి రామన్ గారు [illegible] ప్రకటించిన జాబునకు [illegible] తమ అభిప్రాయమును [illegible] చున్నారు. వారింకను నిట్లు చెప్పిరి. "ఇప్పుడు ఇండియా [illegible] పరిస్థితులు ఎట్లున్నవనగా మనము ఎవరికిగాని సహాయము [illegible] అసలు ఉన్న ఉద్యోగములు చాలా తక్కువ భారత [illegible] యువకులు యూనివర్సిటీ [illegible] సైన్సులోను [illegible] సైన్సులోను తమ సొంతబుద్ధి బలముచే కొద్దిగా [illegible] అవకాశము పొందుచున్నది [illegible] సంవత్సరములనుండి మాత్రమే "తాను బ్రతుకుటయేగాక [illegible] బ్రతుకనియ్యవలసినది" అను సూత్రమునందు నా విశ్వాసమున్నను, అట్టి సాధ్యమైన [illegible] ఉద్యోగములలో [illegible] నుండి వచ్చినవారిని చేర్చుటకు మనదేశస్థులు ఎట్లు అంగీకరింపగలరో నాకు తెలియకున్నది. యూరోపియనులు [illegible] అవకాశములను పూర్తిగా తమవశము చేసికొనకూడదని [illegible] చాలా కాలము ఆందోళన చేసియున్నాము. మనకొరకు [illegible] యిప్పుడిప్పుడే కొద్దిగా ప్రారంభమై యుండు [illegible] మనకు లభించు కొద్దిపాటి అవకాశములను పోగొట్టు[illegible] మన దేశ క్షేమమునకు తగనిది

ప్రత్యేక సందర్భములలో యక్స్పర్టులు భారతీయ పారిశ్రామికులకు చాలా ఎక్కువ సహాయము చేయవచ్చునని నాకు చక్కగా తెలియు[illegible] అయితే ఈవిషయములో కూడ దూరము విచారించినచో మన మోక్షము దిగుమతి చేయబ[illegible] యక్స్పర్టుల చేతులలోగాక మనము తరిఫీదు చేసి కొన్ని ముల్కీల చేతులలోనే విశేషముగాను [illegible]న్నది. నేను స్పష్టము చేయదలచేదేమనగా ఈ పెద్ద డిగ్రీలు గలవారికి ఉద్యోగము లిచ్చుటకు మనవద్ద చాలా కొద్ది అవకాశము మాత్రమే గలదు

"నాజీ మనస్సులలో లేనిపోని ఆశలను పుట్టించుటవలన చాలా [illegible] జర్మని ప్రభుత్వము [illegible] వర్ణ్యులు మంచివారో కారో యని విచారించుట మనపని కాదు మనకు కావలసిన దేమనగా అందరితో పాటు మనమున్ను వారిపై జాలిగొనుట [illegible] ప్రయత్నముల [illegible] నియోగించుట నాకు సంతోషమే భారతీయులైన నేమి యూరపియనులైన నేమి [illegible] ఎక్కువ సమర్థులకు లోబడి [illegible] పనిచేయుటకు ఈ పెద్దమనుష్యులకు ఇష్టము [illegible] నాకు బాగుగా తెలియదు అయితే ప్రస్తుత పరిస్థితులు [illegible] తురుష్కులదాడి [illegible] అని సర్ సి వి రామన్ గారు అభిప్రాయపడుచున్నట్లు నేను పత్రికలలో చదివి నేనట్లు చదవలేదని [illegible]న్నాను. నిజము, అట్టిమాట యూదు జర్మనుల Jewish German) యొక్క క్షేమమునకు [illegible] సంపాదించుకొనలేక [illegible] గాని [illegible] గాని యూరోపులోనుండు జ్ఞానమును [illegible] యూదులు కాని యూరపియనులు యూదుల [illegible] ఎక్కువ [illegible] కారని [illegible] నాకును, నాను [illegible] ఆటువంటి [illegible] కొన్ని వచ్చినవి అయి[illegible] సందర్భములో తెలుపబడి [illegible] ప్రకటించుటకు [illegible]

"నేను అర్ధశతాబ్దమునుండి శాస్త్రముల చరిత్రను చదువుచున్నాను ఇంగ్లండులోను, జర్మనీలోను, ఇటలీలోను, ఇతర దేశములలోను యూదు పండితులకన్న ముల్కీ శాస్త్రజ్ఞులే ఎక్కువ కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయములో చదివి 'డాక్టరు ఆఫ్ సైన్సు' డిగ్రీలను పొందినవారు—వారిలో లండను మరియు ఇతర విదేశ విశ్వవిద్యాలయములనుండి 'డాక్టర్ ఆఫ్ సైన్సు' డిగ్రీలను పొందినవారు కొందరు గలరు—నాదగ్గర యిప్పుడు అరడజను మంది ఉన్నారు వారి శ్రమ ఫలితమును ఇతర దేశములలో మెచ్చుకొనుచున్నను వారు చేయుటకు పని లేకయున్నారు అదేవిధముగా ఢక్కా, అలహాబాదులలో తయారైన తెలివిగల 'డాక్టర్ ఆఫ్ సైన్సు' బిరుదదారులును గలరు. యూదు శాస్త్రజ్ఞులను దిగుమతి చేయుటవలన తమ భవిష్యత్తు పాడగునని వారు గ్రహించినప్పుడు నిరాశతో అదరిపోయెదరు. ౧౯౧౨ లో ఇస్లింగ్టన్ కమిటీయెదుట దాఖలుచేసిన విజ్ఞప్తియందు నా సాక్ష్యమును ముగించు ప్యారాతో నేను ఈ ఉపన్యాసమును ముగించెదను:—"భారతీయులనే నియమింపవలయుననుటకు మరియొక బలమైన కారణముగలదు సాధారణముగా యూరపియనుడు ఇండియాను ప్రవాస దేశముగా భావించుటచే అతని ఆలోచన ఎప్పుడును ఇంటిమీదనే యుండును. యుద్యోగములో చేరినది మొదలు అతడు సెలవుకొరకు చింతచేయుచుండును. ఎండాకాలపు సెలవులలోగూడ నతడు ఇంటికి పరుగెత్తుచుండును సాంఘికముగా విచారించినచో యూరపియుడు అందరితోకూడా నుండక దూరముగా తొలగియుండును అతనిని విద్యార్థులతో భేదభావములేక కలిసియుండుటను మనము అరుదుగా జూచుచున్నాము దీనిఫలితమేమనగా విజ్ఞాన వాతావరణమును అతడు కల్పింపజాలడు మరియు యూరపియుడు ఉద్యోగము నుండి విరమించుకొన్నప్పుడు ఇండియాను వదలిపోవును అతడు తన ఉద్యోగకాలములో సంపాదించిన అనుభవమంతయు నీవిధముగా నష్టమగుచున్నది. భారతీయుడు ఉద్యోగమునుండి విరమించుకొన్న పిమ్మట అట్లుగాక అతని అనుభవమంతయు ఎప్పుడును అతని దేశపశమందేయుండును వాస్తవముగా నతడు దేశమునకు చాలా విలువగలఆస్తి"

స్థానిక వార్తలు

స్వతంత్ర ప్రకటనబహిరంగసభ

హైదరాబాదు ౧౮. పై పేరున దహింపబడినసభ ఈరోజు నవాబ్ ఆలీమొహిద్దీన్ సాహెబ్ వకీలుగారి యింటిలో జరుపతలచి తమకొని పర ముఖలన ఆగిపోయినది వకీలుగారియింటిలో చాలావిర్పాట్లు చేయబడియుండెను. కూర్చుండుటకై చాలా సౌకర్యములు చేయబడెను. యింటిముందట వివిధవిధములైన రంగులతో జండాలను కట్టబడెను. యన్నియు వృథాకాబడినవి. ఆసభ శుక్రవారము వీర్పాటుచేయ నయినది. సభజరుగు సమయము తర్వాత తెలుపబడును. కార్యనిర్వాహకుల మనస్సులలో యిక ముందు జరుగబోవుసభ ౧౫–౨౦ వేయిల రూప్యముల ఖర్చుపెట్టగల కుతూహలముతో వున్నారు.

స్వతంత్ర ప్రకటన సభ వాయిదా

హైదరాబాదు ౧౫ తే:–స్వతంత్ర ప్రకటన బహిరంగ సభ హైకోర్టు ఎదుట మాల్వీ సయ్యదు అహమదుఆలీ సాహెబ్ ఖాద్రీగజ్వేగా అధ్యక్షతక్రింద ౧౬ తే సఫర్ ౧౩౬౩ ఫ. సోమవారము నియమించినట్లు తెలిసినది.

(సు. బ. హ)

సెంట్రల్ బ్యాంకు బ్రాంచిఆఫీసు

యీనెల వరంగలులో సెంట్రల్ బ్యాంకు ఆఫ్ యిండియాయొక్క బ్రాంచి యేర్పాటుచేయగల భావముతో గొప్ప గొప్ప ఉద్యోగస్థులుచేరి ఒకసభ యేర్పాటు చేయబడెను.

యీసభ అధ్యక్షత పదవికొరకై యిక్కడినుండి మౌల్వీనవాబు ఫీకియార్ జంగు బహాదుర (మొతెమదుఫినాన్సు) గారు వెళ్లిరి. మరియుయీసభలోచేరుటకు యిక్కడినుండియీ దిగువవారు పోయిరి మౌల్వీనవాబు మసుజంగుబహదురుగారును, నవాబు మానిక్ యారుజంగు బహదురుగారును, ఖాన్ బహదురు అహమదు అల్లావుద్దీన్ గారును, శ్రీయుత పింగిలివెంకటరామారెడ్డిగారును, శ్రీయుత దస్నాడీ ఇటాలియాగారును, శ్రీయుత పి. పి. తారాపూరు వాలాగారును ఉండిరి. తర్వాత సెంట్రల్ బ్యాంకు ఏజంటుగారగు శ్రీయుత ఖామస్ గారు ఉపన్యసించిరి తర్వాత నవాబుఫీకియారుజంగు బహదురుగారుకూడా ఉపన్యసించిరి అనంతరం బ్యాంకు ఉద్యోగస్థులవైపునుండి స్నేహితులకు విందొసగబడెను.

నోటు:—

నవాబ్ ఫకిర్ యార్ జంగ్ బహాదర్ (మొతెమద్, ఫైనాన్సుశాఖ)గారును, సెంట్రల్ బ్యాంకు ఏజంటు ఇ దామన్ గారును ఇచ్చిన ఉపన్యాసములు రాబోవుసంచికలో ప్రకటింపబడును.

ఆంధ్రనిధికి విరాళములు

రామారెడ్డి గ్రామము వాస్తవ్యులగు ఈక్రింది సోదరుల ఆంధ్రనిధికినాము కేంద్రసంఘ ప్రచారమునకు అనుగ్రహించి యిచ్చిన పైకము వందనములతో వందకొను చున్నాము. ఇట్టి దాతల యౌదార్యము ప్రశంసార్హము:—

శ్రీయుత మానేటిలింబయ్య / శ్రీయుత మద్దాల రాజారాంగార్లు	౧
,, అయ్యవారు వేంకన్నగారు	౨
,, లింబారెడ్డిగారు	౨
శ్రీమతి రుక్కమ్మగారు	౧
,, వేంకటరాజమ్మగారు	౧
మొత్తము రు:	7

ఆంధ్రకుటీరము ⎫ మా. హనుమంతరావు
౪–౨–౪౩ ఫ. ⎭ కార్యదర్శి

సుంకపు బంట్రౌతుపై దెబ్బ

౧౦ తే రోజు ఒక యువకుడు పాగబండిలోనెక్కి నాంపల్లీ నుండి నగరము వచ్చుచుండగా దారిలోవుండిన సుంకపు శాఖవారు అతనిని మాలు చూపించుటకై ఆపిరి. యువకుడు అతనిబంట్రౌతును దెబ్బలుకొట్టెను. ఈసంగతి మొహతమీం సుంకపుశాఖగారికి తెలిసి వారు కొత్వాలుబల్దాగారికిని సదరు వాజం కొత్వాలుగారికి యొసగించిరి. ఇకముందు యేమికాగలదో.

వైస్రాయిగారి రాకకు వీర్పాట్లు

హైద్రాబాదు ౧౮ తే.–యీరోజు కొత్వాలు శాఖ ఉద్యోగస్థులును మరియు పబ్లిక్ శాఖవారును వైసరాయిగారు దయచేయగలరని నగరము తనిఖీకొరకు వైసరాయిగారు దయచేసిన సమయమున పాఠశాల బాలురు కూర్చుండుటకై తగుయేర్పాట్లు చేయుటకొరకు వీరివెంట విద్యాభ్యాస శాఖ వారునుకూడా ఉండిరి

౯ రూపాయిలకై ౧౦౦ రూపాయలు నష్టము

హైద్రాబాదు ౧౮ తే.–సుంకపుశాఖ నాంపల్లిఅమీన్ గారగు శ్రీయుత పాలన్ గారు ఒకయువని మెత్త [తలదిండు] లో ౯ తొమ్మిదిరూపాయిల ముత్యములు కస్తూరి దుడ్డీస మయమున తీసుకొని సుంకపుశాఖ మొహతమీంగారికి తెలుపగా వారువచ్చి పంచనామాచేసి యువకునికి ౧౦౦ నూరు రూపాయిలు జుర్మానా విధించిరి

ఉద్యోగ విషయములు

శ్రీయుత రఘునాథరావు మున్సరం మొహతమీం సాహెబ్ లింగుసుగూరుగారు పించిన్‌పై వెళ్లుటకు దరఖాస్తు ఇచ్చియున్నందున వీరికిబదులు. అమీనుగా వుండబడిన బ్రిజ్‌మోహన్‌లాల్ గారిని మున్సరం మొహతమీంగా యేర్పాటుచేయ నయినది.

నగరములో ప్లేగుస్థితి

హైద్రాబాదు ౧౮ తే.–స్పెషల్ ప్లేగు ఆఫీసరు గారి వద్దనుండి యీవిధముగా తెల్పుచున్నారు సీతారామపేటలో ఒకరు హర్దాన్‌గోపాలదర్వజములో ఒకరు ప్లేగుచె అపరింపబడినారు ఒకరు మరణించినారు

మొత్తము (౩) అపరింపబడినవారు (౧) మరణించినవారు (౪) వైద్యశాలలలో ఔషధసేవ చేయుచున్నారు

౭౧౫౦ జనులు టీకాలు తీయించుకొనినవారు మొత్తము ౮౧౨౬౭

(సుబహ)

కృష్ణదేవరాయల ఆంధ్రభాషానిలయము

ఈక్రింద పేర్కొనబడిన గ్రంథములు శ్రీకృష్ణదేవరాయాంధ్ర భాషానిలయమున ఇటీవల చేర్చబడినవి

౧ శ్రీమదాంధ్ర మహాభారతము సటీక (భారత గ్రంథమాల ప్రచురణము) ఆది సభా అరణ్యపర్వములు
౨ శ్రీవివేకానందస్వామి జీవితము రెండు భాగములు
3 గాంధిగీత
౪ తెలుగుసీమ
౫ వికేజయము నవల మొదటిభాగము

ఇ. శతారామరావు
గౌరవకార్యదర్శి.

శ్రీకృష్ణదేవరాయల ఆంధ్రభాషానిలయపు వార్షికోత్సవము డిశెంబరు నెల ఆఖరులో జరుగునని తెలియుచున్నది.

మంగలివాండ్లు

(చిత్రగుప్తుడు)

నాయీ బ్రాహ్మణులు

మంగలివాండ్ల చరిత్ర వ్రాయవలెనని బహుకాలముగా నాకభిప్రాయముండెను. కాని యీనాడు క్షురకశాస్త్రము చర్చించుటకు నక్షత్రములు కూడివచ్చినవి. నక్షత్రములు మన హిందువులలో చాలపనిచేయునట్టివి. అవి వక్రించినచో ప్రతివానికి చాలకష్టములు కలుగును. పురోహితులను కూలిపెట్టి వగ్రహపూజలు శాంతిహోమములు చేయించవలెను. అట్టియతు పేకనే క్షౌరమునకుకూడ మంచినక్షత్రము కావలెను. నాకెక్కలో మాత్రము నక్షత్రముల జమాఖర్చులు లేవు. ఎప్పటికిని కూడని దినములలో చెడ్డనక్షత్రములలోనే క్షౌరము చేసికొందును. అందుచేత మంగలివాండ్లకు నాపై చాలగౌరవము కలదు. మరియు వారిసాయంకాలపు గోష్ఠిలో నన్ను నవ్వాబ్ ఉస్తర్ యార్ జంగు బహాదరు అని చెప్పుకొందురట. మంగలివాండ్లకు వాండ్ల కత్తులకు నక్షత్రములకు మైన సంబంధమున్నదా అని నేను పలుమారులాలోచించినాను. మూలకారణమేమన వేదకాలములో బ్రాహ్మణులే — అందు యజ్ఞాములు చేయించు విప్రులే — మంచి అనుభవము కత్తిసాము నేర్చిన — మంగలికత్తి సామేసుమండీ — మంగలివాండ్రై యుండిరి. వేదకాలములో బ్రాహ్మణులే వివాహములో తద్దినములో "క్రియా కర్మలు" చేయించు "కర్తలు" కాన వారే స్వయముగా క్షౌరముచేయవలసినదిగా నుండెను. ఆట్టకారణముచే మునుపు డా బ్రాహ్మణులు వేదమంత్రములు చదువవలసినదిగా నుండెను. ఈ రహస్యమును గుర్తించియే యిప్పుడు మంగలివాయరులు తాము "నాయీ బ్రాహ్మణులము" అని చెప్పుకొనుచున్నారు.

భోగము బ్రాహ్మణులు

[illegible] అయ్యవారి [illegible] మంచి [illegible] బ్రాహ్మణులు కావలెనని ప్రయత్నించుచున్నారు. ఇటీవల ఆంధ్రదేశములో కమ్మలలో కొందరు వైదికులు బయలుదేరి తాము కమ్మబ్రాహ్మణులమని చెప్పుకొనుచున్నారు. ఈవిషయమై [illegible] వేశ్యాపుత్రుడు తనకులమును విచారించిన కమ్మబ్రాహ్మణునితో తాను భోగము బ్రాహ్మణుడనని చెప్పకోవగా అసంబంధమని కమ్మ విచారించెనట. భోగము బ్రాహ్మణుడిట్లనెను. "అయ్యా మాతల్లి భోగముది. ఒక బ్రాహ్మణుడు మా అమ్మనుంచుకొనినాడు. ఆ బ్రాహ్మణునికే నేను పుట్టినానుకదా ఇంక ఏ కట్టుకమ్మ బ్రాహ్మణుడనో చెప్పుమరి విడబాము గాని" అన్నాడట!

సదూహ్యములు

ఈకథ అట్లుండనీ. ఎవరేమన్నను మంగలివాండ్లు బ్రాహ్మణులైనారు. మేమే అసలు బ్రాహ్మణులమని వారివాదము కాని స్మృతికాలము నాటికి వారు పలుకు [illegible]. మనుస్మృతిలో మంగలివాండ్లను సదూహ్యములలో [illegible].

దాసనాపితగోపాలకుల మిత్రార్ధసీరిణః
ఏతే హ్యాద్రేషు భోజ్యాన్నాః యశ్చాత్మానం నివేదయేత్

అన్నారు. అప్పటికిని ఏదియేమైనను బ్రాహ్మణుల [illegible] మనువుగారి యభిప్రాయమై యుండెను. కాని యిదెప్పుడు [illegible] వారు [illegible] మాచుచున్నారు.

రాజపుత్ర జమీందారులు

నిన్న నేను [illegible] మంగలివాండ్ల [illegible] రాజపుత్ర [illegible] వారమని నిర్ణయించికొనినారు. దీనికి కారణముండినోపు. రాజులకు కత్తులకు అవినాభావ సంబంధము కలదు. మంగలికత్తులకును [illegible]. "సిగ చాయిదవాళ్లు" చాల భయంకరమైన పను [illegible] ఆనమకొండ [illegible] మోక్షమార్గము చాల కష్టసాధ్యమైనదని చెప్పేను అది మంగలికత్తి [illegible] మువంటిదని చెప్పినారు.

"క్షురస్యధారా నిశితా దురత్యయా
దుర్గంపథస్తత్కవయోవదంతి"

ఇదికాకుండ [illegible] కాలములో [illegible] మంగలివారు [illegible] పరిగణింపబడినారు.

ఆమరసింహుడు (క్షత్రియులకు [illegible]) తనవారు [illegible] మంగలివాని పర్యాయపదము [illegible] చెప్పినాడు.

"[illegible] క్షురీ ముండీ దివాకీర్తి నాపితాంతావసాయినః"

దివాకీర్తియను పదనిర్వచన మిట్లున్నది

"రాత్రౌన విచరేయుస్తే గ్రామేషునగరేషుచ
దివాచరేయుః కార్యార్థం చిహ్నితా రాజశాసనైః"

ఇంకొక విశేషమేమన ఏదివాకీర్తులనబడు మంగలులు చండాలతుల్యులనిగా మనువుచెప్పియున్నాడు ఎట్లన

"దివాకీర్తి ముదక్యాంచ పతితంసూతికాం — తథా
శవంతత్ స్పృష్టినచైవ స్పృష్ట్వా స్నానేన శుధ్యతి॥"

వారిని ముట్టినస్నానము చేయవలెనని యున్నది. నాపితయనుపదముకూడ నింద్యముగనే భావింపబడినది.

"న ఆప్నోతి పరలోకాన్ నాపితః" అనిపురాణము పంచతంత్రములో ఏక్రింది శ్లోకమును గమనించిన తెలియును.

"నరాణాం నాపితో ధూర్తః పక్షిణాంచైవ వాయసః
దంష్ట్రిణాంచ శృగాలస్తు శ్వేతభిక్షుస్తపస్వినాం॥"

అంత్యావసాయి అనుపదముకూడ చండాలసూచకమే (అంతేచ జాతియాం గాను సీమాయాంం అవకాశే తేప్యతి)

శ్లో॥ నిషాద స్త్రీయు చండాలాత్పుత్రమంత్యావసాయినం
శ్మశానగోచరం సూతే బాహ్యానామ పిగర్హితం॥

అనిమనువు చెప్పుటచేత చండాలునకు నిషాద స్త్రీయందు పుట్టినవాడు అంత్యావసాయి యనియు వానికి చండాలుని కన్నను హీనమైన శ్మశానపాలన వృత్తియనియు నిర్ణయించినారు.

ఇదియే నిజమైన మన మంగళ్ల వృత్తి. శ్మశానము కాచుటకుకూడ అమరసింహుడు క్షురకుని పర్యాయపదములలో ఏపదముల [illegible] సమూలముగా [illegible] యూహింపజాలము.

నేడును సాధారణముగా మంగలిని సంస్కృతములో అంబష్టుడని యిందురు అంబష్టునుగురించి యమస్మృతిలో నిట్లున్నది

"అంబష్టా వైశ్యాద్విజన్మనోః"

వైశ్య స్త్రీకి బ్రాహ్మణునికి పుట్టినవాడు అంబష్టుడు. మరియు ద్రావిడులు మంగలిని "అంబటన్" అని యందురు ఇట్లు మూచిన పై చండాలసూచక పదములు మన మంగలివారికి వర్తించవు

జర్రాహ్ సర్జన్

వీరికి మంత్రైవైన సరియైన [illegible] మంగలివాడు మనదేశములో చాలఆవసరమైన ముఖ్యవక్తి అని చెప్పకతప్పదు. అతడు కేవలము క్షౌరముచేయుటయే కాక జీవనము గడుపువాడుకాడు అతనివృత్తులు ముఖ్యమైన వింకను కలవు. అతడే శస్త్రచికిత్సకుడు జైనుల వైద్యులు మనదేశమున కపకారము చేసిన విషయములలో వైద్యశాస్త్రమును నాశనము చేసినదొకటి యైయున్నది. శస్త్రచికిత్స మంచిదికాదని బ్రాహ్మణులును [illegible] వైద్యులును వదలుకొనిన తర్వాత అవిద్యమంగలివానిసొమ్మైపోయెను. ఇప్పటికిని పల్లెలలో ప్రమాణములమగా యుండవలెనన్న మంగలివానినే పిలుతురు. మంగళ్లు ఇన్ని సర్జనులు ఎన్నిసారా తీర్మానములు చేయుదురు గాని బ్రిటిషు గవర్నమెంటువారికి [illegible] సర్జనుల పదవులపై మంగలివారికే నియమించి [illegible] తీర్మానించవలెనో తెలియరాకున్నది. శస్త్రవిద్యయేకాక మంగళ్లు శుభాశుభకార్యములందును సహకరింతురు. పెండ్లిండ్లయందు మంగలిని పిలువవలెను. ఏ కార్యమైనను మంగలి [illegible] జరుగదు.

ఆయుధముల జాబితా

ఒక మంగలివాని ఆయుధ పరికరములనుగురించి కొన్ని విచారించితిని. అవి నాలుగువిధము లనవచ్చును.

౧. క్షౌరోపకరణములు. ౨. చర్మశోధని
౩. మాంసశోధని. ౪. శల్యశోధని

కొన్ని కత్తులు కేవలము [illegible] కొరకును, కొన్ని చర్మమును, కండలు సమయమునకు వచ్చిన ఎముకలనుకూడ భేదింతుమను. మన పల్లెటూరి మంగళ్లదగ్గర ఈ సామాన్య విద్యయు [illegible]. [illegible] కోసికొనుచున్నవాడు [illegible] శస్త్రచికిత్స [illegible] పోవలెను [illegible] అకస్మాత్తుగా [illegible] తరువాత [illegible] నొప్పి [illegible] క్రొత్త [illegible] వ్రణము [illegible] తర్వాత [illegible] ఒకరోజు [illegible] నియమము [illegible] ఒకరు [illegible] పాప్యులర్ [illegible] మంగలులలోనే [illegible].

మను ప్రారంభింపవలెనని మడిపినాడు. మనజాట్లు మంగలి చేతిలో దొరకును. వాని యిష్టమువచ్చినట్లు మెప్పవాయుచున్నట్లుగా వంచి యెత్తి త్రిప్పి దించినా వాభీభత్సముగా మనల కట్టబెట్టును. మెడపట్టుకు చుట్టుతిప్పును. అక్కడక్కడ తన ప్రతాపచిహ్నములు లేకుండని యెట్లని మంచినుంచి కొట్టువేయును ఏమిరా అని కోపగించుకొనిన పెంట్రుకలవలన చిగిలినదిస్వామీ ఏమీ పర్వాలేదులే అని సమాధానము చెప్పును

క్రాఫ్ఫుల రకములు

ఈ యువకులనుండి తప్పించుకొన గానీయే సహాయములేమి పయనని నరకకూపమునుండి వచ్చినతర్వాత దేవతలు పైకెలాగుటకు అలంకారము [illegible] లేకని నిరాకరించినను మానెయుని యిటీవల సంస్కారయుతమైన క్రాఫ్ఫులు పెట్టుకొన్నారు ఈ క్రాఫ్ఫులలో నానారకములు బయలుదేరినవి ఎండకాలము క్రాఫ్ఫు (Summer crop) కటిక క్రాఫ్ఫులు (సాహెబులు ఎండకాలమున వడదెబ్బ తాకముగా [illegible] కొరిగించుకొనునట్టిది) గొరెకొమ్ము మన్నకొమ్ము క్రాఫ్ఫులు పక్కపాపటలు నడిమిపాపటలు ఎంపాలు, నానావిధములగు ఫ్యాషన్లు బయలుదేరినవి అటువిధముగా మీసములుకూడా చాలా తమాషావి బయలుదేరినవి గొప్పమీసములు (ఇవి బెంగుళూరులో [illegible] షము) లవంగమీసములు, పక్షికాస్త్ర [illegible], కైజర్ ఫ్యాషనుల మొదలగునవి కలవు.

తిరుపతి క్షౌరము

ఇవన్నియు నిట్లుండ తిరుపతిక్షౌరము అనునది చాల ప్రసిద్ధమైన క్షౌరము తిరుపతిలో ప్రముఖకాకముల్లవుల [illegible] మగవారెగనే [illegible] మున్నగా కొరిగించుకొనుచు కొరిగించుకొనువారు హెచ్చు మంగళ్లయెన్ను ఆనుపత ప్రతిమంగలి యొకరిన [illegible] మందికి క్షౌరము చేయును ఒకనికైన నొకటి రెండైనను గాయములు పోవును ఈ ప్రకారముగా కొంతకొంత కొడుకును [illegible] పంపించేయుచుండును అందువలనే యీనామెప్రసిద్ధి యున్నది

ఆవిచ్ఛిన్న తాపచ్ఛేదకము

గడ్డము గొరుగునప్పుడు మాత్రము మంగలివాని కాళిదాసు మనగడ్డముల "ఆవిచ్ఛిన్న తాపచ్ఛేదక" సంబంధముండును. గడ్డమును గొరుగుచు తన కాలికొక్క పక్కన సానపెట్టుచుండును. అకారణముగా మరల గడ్డము పెరుగును.

మంగలివారిని క్షౌరముచేయునప్పుడు చాలా "ఖుషామదు" చేయవలెను. మా గ్రామములో నొక కోమటి గొంతు క్రింద కత్తి వచ్చినప్పుడు చాల ఔదార్యముతో మంగలికి వానికొడుకు అప్పుడు, మంచిదని [illegible] యిచ్చినట్లు వాగ్దానముచేయుచుండును. మంగలికి కోపము వచ్చినా కత్తి నిక్కారము తీసి నాపత్తి యువిమిన యింక చెప్పవలసినదేమున్నది. తెలివాడు [illegible] నాలుగు దమ్మిల నాలుగు వచ్చె [illegible] ఇమ్మని కంగా సంచి [illegible] సోంగడి బుజాన వేసి కొని లేచిపోవును. ఇటీవలనే యొకమంగలి యొక సనాతన బ్రాహ్మణుని జుట్టుప్రమాదవశమే భ్రాంతిగా [illegible] బ్రాహ్మణుడు మరల జుట్టు పెరుగువరకు [illegible] పత్రికలలో చదివితిని. పెంట్రుకలను కనికరము [illegible] గా [illegible] తెలియదు.

ఒకమహానమ్మక్రింద [illegible] స్త్రీ [illegible] గడ్డము [illegible] వాడు [illegible] కొన్ని [illegible] చాలసాసు సంస్థ [illegible] ప్రవేశము [illegible] అంగుళముకూడా తగ్గింపు చేయుమ అన్నాడట.

పెంట్రుకల సరుకు

ఇప్పుడు కాలము చాల మారినది [illegible] ఫ్యాన్సీ మంగలివాడు [illegible] ప్రాతకాలమునే [illegible] నుండెదెను. ఇప్పుడు [illegible] ఆనగా సంస్కారములని [illegible] మంగళ్లు [illegible] ప్రకటించుచున్నారు, [illegible] చేసికొనుచున్నారు.

ఆంధ్రదేశములో [illegible] మంగళ్లు [illegible] ముగా [illegible] వికల్పముకలదు [illegible] ప్రాచీనకాలమున [illegible] రాయలవారు [illegible] అనుకొందము. నేనుచే [illegible] తరకముగా వాని శుద్ధియు [illegible]

కాని కొంతకాలము తెనాలి రామలింగడు నల్లకుక్కను తెల్లకుక్కను గా చేయుచున్నానని తమాషాచేసి యామంగలి స్త్రీయను గుట యట్టిచేయని అడ్డుతిగిలినాడట బహ్మాములో పూర్వము గాశిధను సర్వాంగక్షౌరము చేసిన ధూర్త మార్జాముకథను విన నువారు వయచేసి యొకమారు అరేబియన్ నైట్సు కథలలో చదువ చదవవలయును.

ప్రాచీన కాలమునుండియు బ్రాహ్మణవితంతువులే మ నదేశ స్త్రీలలో క్షౌరము చేయించికొనెడివారు వారికె తీని ము టుటలు మంగలివారికె హక్కుండెడిది. ఇప్పుడన్ననో పాశ్చాత్యదేశములలో వయసు స్త్రీలు పెండ్లియైన స్త్రీలు నెత్తి మున్నగా గొరిగించుకొనకున్నను నంపికొలపు క్రాపులనుమా త్రము చేయించుకొనుచున్నారు

తీర్మానములు

ఇప్పటికే యీచర్చ క్రమించినది వ్రాయవలసిన దింకను గొల్లవేషముకథయంత కలదు కాని మాపాఠకులకు విసుగుకలుగునని తలచి యింతటితో నిచర్చనువదలి మంగలి వారియుందెప్పుడేడిన సభచేసిన యీక్రింది తీర్మానములో అన్యత్వ తావకముండియో బహు జనాభిప్రాయముచేతనో గావింప బడెనని కోరుచున్నాను

౧ రాజకీయ నేరములందును, ఆత్మహత్యలందును, పరస్పర కలహములందును మంగలికత్తి ఉపయోగింపబడుచున్న ది కాన నాయీలు తప్పతక్కినవారు మంగలికత్తుల నుపయోగింపరాదని యిట్లుపయోగించువారు ముందుగా సర్కారువారి లైసెన్సు పొందవలయుననియు ఆయుధశాసనములో (Armsact) నొకదఫా (Secfien) హెచ్చుగా చేయవలెను (కేవలము బ్రిటిషిండియాలోనే కాక యిప్పుడు హైదరాబాదులో కూడ ఆశాసనము అమలులోనికి వచ్చినందున హైదరాబాదు కొత్వాలుగారికిని జిల్లాపోలీసు అధికారులకు ఈ తీర్మానము నకలుపంపవలెను)

౨ విద్యాధికులు, ఉపాధ్యాయులు వకీలు మున్నగు మాతృవాచార పరాయణులు తమగడ్డములు తామే కొరుగుకొనుచున్నందున నాయీలయొక్క కులవృత్తికి భంగము కలుగుచున్నందున ఆట్టి మూరద్దీవారిపై ఇజ్జత్ దావాలుచేయ చాలాను దె యుంచవలెను

౩. బ్రాహ్మణ వితంతువులు మరల యిప్పుడు వివాహముచేసికొని నెత్తి గొరిగించుకొనుట మానివేసినందున నాయీ బ్రాహ్మణ దాయములో చాలనష్టము కలిగినది కావున నీను నూ ఆట్టి వితంతువు మరలమరల వివాహముచేసికొనిన ను వారిని పూర్వమువలెనే నెత్తి గొరిగించుచుండవలెను లేదా రాజకీయ వితంతూద్వాహ శాసనమును రద్దుచేయవలెను (హైదరాబాదులో చటము మున్సిపాలిటీలోనున్నది కావున యీసంకల్పమునకు ప్రవేశపెట్టుటకై శాసనసభ్యులకుకూ తీర్మానప్రతిని పంపుట కర్తవ్యముల కిదకొర మాయనైనది

౪ బాహ్యాహారము, గోమహారి నీటిపురుగు మొదలగు పస్తువులు బాజారులలో నిచ్చుట చూచినను అమ్మచున్నారు వాటిని పట్టించి వెంట్రుకకటుటియుట ఆరోగ్యము చెడగొట్టును కావున నట్టిఅమ్మినవారిని కొనినవారిని నేరుగా జైలుకు పంపుటకై యొక అర్డినెన్సు చేయవలెను (ఈ తీర్మానము ఇప్పటి ప్రైమ్మినిస్టరుగారికి రిజిస్టరుగా పంపుటకై అధ్యక్షులు కోరపడియున్నారు

౫ కైమలు మూతిగడ్డము నెత్తిపైకందు వెంట్రుకల ముడులకవేసి కొనుచున్నారు వారు అహింసా తత్వమును బోధించువారైనను ఆత్మహింసచేసి కొనుచున్నారు ఈయాచారము ఉపద్రవకరమైనట్టిది స్త్రీలుకూడ నేర్చుకొనినట్లైననిది దేశము అరాచకమగును, కావున నిదురాచారనిరోధమునకై ఆత్మహింసా నిరోధక శాసనము (Prevention of Crueltf to self aet) చేయవలెను (కోటు—బ్రిటిషిండియాలో నీశాసనములగునో వాటినే హైదరాబాదు వారు నకలు చేయుచుందురు కావున బ్రిటిషిండియాకన్న ముందే మనవద్ద ఈశాసనమైనట్లైన వారికీమనము మార్గదర్శకులమగుదుమను సూచనతో నితీర్మానము శాసనసభా కార్యదర్శిగారికి పంపుటకు అధ్యక్షులకు ఆజ్ఞయొసగ బడినది.)

౬. ఇకమీద జిల్లా సర్జనుల యుద్యోగములన్నియు నాయీ బ్రాహ్మలకే యియ్యవలసినది (మేము క్రొత్తవిధపు బ్రాహ్మలము గాన బ్రాహ్మబ్రాహ్మలకు అన్ని మతములవారికి జాతులవారికి కోరిలిచ్చిన తర్వాత ఏమైనయుద్యోగము మిగిలి నవిమ్ము గద్దీమాకు వర్తింపకూడదు)

౭ బ్రిటిషు గవర్నమెంటువారు రాయిబహదూరు, దీవానాబహదూరు మున్నగునిస్సారపుబిరుదులనిచ్చుచున్నారు. మేము ఇటీవల నిర్ణయముప్రకారము రాజపుత్ జమీందారీ వంశ మవారముకొన నాకిచ్చుబిరుదులు ప్రత్యేకముగా నవీనము గాను డవలెను రెండుచేతులతో సమానముగా క్షౌరము చేయు వారికి „సవ్యసాచి” అనియు, గంటకుసూరు గడ్డములను నున్నచేయువారికి శతఘ్నియనియు స్వదేశకత్తులతో (౧౫

కొట్లవరకు మాఫ్—అనగా బారాఖూన్మాఫ్) ముంచి „ఖడ్గ దనపు” క్షౌరముచేయువారికి „షంషేర్ జంగ్ బహాదర్” అని యు తిరుపతి కులసోదరులకు తీవ్ మార్గానుల నిర్ణయము వీటిచేయు తరబడిరుదరుల నియ్యవలెనని బ్రవృత్తతపు ఇండియా సెక్రెటరీ యు సహాయుగారితో హోరాహోరిగా సుత్తర ప్రత్యుత్తరముల జరిపి యంగీకారమును పొందవలెను

౮. గాంధీగారు స్వయముగా క్షౌరముచేసికొను చుండి యు తాను హరిజనుడని చెప్పికొనుట విచారకరము వారిక ముందు గాంధీనాయీ అని చెప్పికొనవలయునని సవినయముగా ప్రార్థింప బడుచున్నారు (తీర్మాన ప్రతివారి కార్యదర్శి పార్షదులుగారికి పంపవలెను)

౯ వల్లభభాయి పటేలుగారు జైలులో క్షౌరము చేయుటకై ప్రార్థించినను సర్కారువారు అనుమతి యియ్యలేదని వినిచాల విచారము కలిగినది వారికికముందైనను సెలవీయవలెనని యీసభ కోరుచున్నది (కానిస్తు మనగా సర్దారుపటేలుఅని వారు నామకరణము మారగా హజ్జామ్ పటేలుఅని వారు నామకరణము చేసికొనవలెను)

౧౦ దక్షిణదేశములో సర్వాంగక్షౌరము (ఆక్షేపణీయ ప్రదేశ క్షౌరమును మనవారుచేయుచున్నారు ఇదిచాల గర్హ్యము, నింద్యము తుచ్ఛము జెంటచేయనిని మానుకొనవలెనని మన ఆరవ అంబట్ల సోదరులకు హెచ్చరింపనైనది

కరీంబాయ్ మిల్లులు

తమ హక్కులకై వాటాదార్ల ఘోష

బొంబాయి వాటాదార్ల సంఘము యొక్క ఒక ప్రకటనలో క్రిందివిషయములు గలవు—

౧౯౩౩ అక్టోబరు ౭వతేదినాడు కరీంబాయ్ వర్గములోచేరిన అన్ని మిల్లుకంపెనీల వాటాదార్ల సామాన్యమైన సభ జెసరి కరీంబాయి మిల్లుల వాటాదార్ల పెట్టుబడికి నష్టములే కుండుటకై కమిటీ ఏమిగాని చేయుటకు అధికారముకల్గియుండునని తీర్మానము చేయబడెను.

౧౯౩౩ సెప్టెంబరు ౩౦వ తేదినాడు ఫ్రాన్సిస్, సిలో ను క్రెసెంటు, జరీంబాయి, పఠాన్, ఫజల్ భాయి ఇండియను బ్లీచింగు కస్తూర్చంద్, మజీయుపెర్ల—ఈ మిల్లులయొక్క ప్రకృష్టి విరూర్చి కరీంబాయిన వాటాదార్ల సంఘమునకు ఎక్కజేయుటకు ముందు తెలిపినట్లు సభలో చెప్పబడెను, ఆతేది మొదలుకొని కమిటీవారు ఈవాణిజ్యాలమూలక చదివి వాటివలన కనుగొన్న ఫలితములను ప్రకటించిరి ఇవి ౧౯౩౩ అక్టోబరు ౧౧వాటి ఒకప్రకటనలో నున్నవి వీటివలన ఒక్క యిండియను బ్లీచింగుమిల్లులు తప్ప తక్కినవాటి కిన్నిటికి పూర్వ సంవత్సరాంతపు లెక్కల ప్రకటించినప్పటి నుండియు నష్టమే సంభవించుచుండినట్లు తెలియుచున్నది

కమిటీవారు ౧౯౩౩ అక్టోబరు ౧౭వ తేదీల జాబులో డైరెక్టర్లు వసూలకు కారణములను వివరముగా చెప్పవలెను కోరుటయేకాక కొంతమంది వాటాదార్లు ఇద్దరు ముగ్గురితో కలసి కమిటీయె మిల్లుకంపెనీలన్నిటియొక్క స్థితి పరిశీలించుట ఆవశ్యకమని వ్రాసిరి. అయినను అన్నిమిల్లుల ను పరిశీలించుట అలక్ష్యము కావచ్చును, కాబట్టి మొదట మేనేజింగు ఏజంట్లు జర్భయ్, మరియు క్రెసెంటు మిల్లులగూర్చి విచారణ జరుపుటకు ఆంగీకరించవలెనని సూచింపబడెను. మరియు ప్రస్తుతము మేనేజింగు ఏజంట్లు మిల్లుకంపెనీల ఋణములను చెల్లించలేక సరిగా వాటిపనులను జరిపింపజాలనందువల్ల డైరెక్టర్లు వారిని పనినుండి తొలగింపదలచినా రాయను ప్రశ్నకూడ వేయబడెను. రెండును జవాబిచ్చినవారు కరీంభాయ్ కంపెనీల సొలిసిటర్లు వారు ౧౯౩౩-౧౧-౧౯ ది నాటి జాబులో డైరెక్టర్లు కమిటీవారు ఏర్పరచిన కొందరు ఫజల్భాయ్, క్రెసెంటు మిల్లుల వాటాదార్లతో సంప్రదించుటకు యిష్టపడుదురని తెలుపబడెను

ఆప్పుడు కమిటీ కొందరుప్రతినిధుల నేర్పకొనగా వారును డైరెక్టర్లను కలిసి తే ౧౯౩౩-౧౧-౨౧ ది నాడు సభచేసిరి. ఈసభలో వాటాదార్లసభయొక్క ప్రతినిధులకు డైరెక్టర్లు ఎంత ప్రయత్నించుచున్నను తగినటువంటివారు మిల్లుల నిర్వహణమునకు సమర్థులు చిక్కలేదనియు, పరిశీలనోపసంఘము (Invear Igaton Committee) యొక్క సభ్యుల పేర్లను సెలవునిచ్చుటపేర్లను తెలిపెడు పక్షమున కంపెనీల స్థితినిగూర్చి విచారణ చేయుమాట ఆలోచింపబడుననియు తెలియజేయబడెను

మ ఘ, వ నిజాంగారికి కరీంభాయ్ కంపెనీలవారిచే మేనేజింగు ఏజన్సినిమీయను వశము చేయబడినదేకాని మిల్లు మేనేజింగు ఏజెన్సి పనిగాదు కాబట్టి నిజాంప్రభువుగారికి మిల్లులయొక్క ఈ విసర్జ్యహానిలో జేమి ను హక్కులేదు.

ఈ తీర్మానమునకు గాని తొందరపడక సర్ ఆక్బర్ హైదరిగారు లండనునుండి తిరిగి వచ్చువరకు వేచియుండుట మంచిదని ప్రకటన ముగింపబడినది.

కొనువారు దొరకకుండుట

మిల్లుల అప్పులస్థితి

సర్ ఆక్బర్ హైదరిగారు అనుకొనినప్రకారము కరీంభాయ్ మిల్లులన్నింటిని కొనివేయుటకు పెద్ద సిండికేటును ఏర్పరుపజాలక పోయినారు. వారి ప్రయత్నములన్నియు విఫలములైనవి మిల్లులన్నియు అప్పులపాలై యుండుటచే వాటి నికొనుటకు డబ్బుగలవారు బ్రిటిషువారుగాని భారతీయులు గాని ఎవరుగాని ముందుకురానట్లు ఉన్నది రెండుమిల్లులుమాత్రమే చేతులుమారునని తెలియుచున్నది సూవర్జి వల్లభదాసు ఇండియన్ డైయింగ్ అండ్ బ్లీచింగు మిల్లులనుకోరినారు. మరియొకరు బ్రాడ్బరీమిల్లులను కోరినారు కరీంభాయ్ మిల్లులలో గొండాల్ మహారాజుగారి డిబెంచర్లమొత్తము అధికము గా గలదు. బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియావారు కస్తూర్ చంద్ మిల్లుల డిబెంచరుదార్లకు ట్రస్టీలైయున్నారు ఫజల్భాయ్, పెర్ల ఇబ్రహీంపఠాన్, క్రెసెంటుమిల్లులు బలవంతముగా లిక్విడేటు చేయబడును

ది సెంట్రల్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా లిమిటెడు

మూలధనము	రూ ౩,౩౬,౫౦,౦౦౦
వసూలాయినది	౧,౬౮,౨౫,౦౦౦
నిలవ్వ	౭౦,౦౦,౦౦౦

భీమా పద్ధతి

సెంట్రల్ బ్యాంకు సేవింగ్సు బ్యాంకులో డబ్బు దాచిపెట్టుకొనువారి ఉపయోగార్థమై మేము నెలకు రూ ౧-౦-౦ రూ ౨-౦-౦ అంతేగల్గు మొత్తపు ప్రీమియములతో రూ ౫౦౦లు, రూ ౧౦౦౦లు విలువగల పాలిసీలను క్రమముగా యివ్వగలము.

చెక్కులద్వారా సేవింగ్సు బ్యాంకులెక్కలనుండి తీసికొనబడుట

మా కస్టమర్లయొక్క అనుకూలమునకై క్రొత్త సేవింగ్సు బ్యాంకును ప్రవేశపెట్టినాము అందుంచిన డబ్బును చెక్కులద్వారా తీసికొనవచ్చును.

వివరములకు **ది సెంట్రల్ బ్యాంక్ ఆఫ్ యిండియా** కు వ్రాయుడు.

రెసిడెన్సిరోడ్డు, హైదారాబాదు (దక్కన్)   జేమ్సుస్ట్రీటు, సికిందరాబాదు (దక్కన్).

ది

స్టార్ ఆఫ్ యిండియా

ఎ & జి అస్యూరెన్సు

కంపెనీ లిమిటెడ్

మదరాసు

రెజాంరాష్ట్రిక
బ్రాంచి
హన్మకొండ
దక్కను

స్టార్ పాలిసీ లాభములు

1. పాలిసీలు హాలీవాణెములో నివ్వబడును
2. పాలిసీలు రద్దుకానేరవు
3. శాశ్వత అశక్తత జెందినచో భీమా మొత్తమును పొందుట
4. ఆకస్మిక ప్రమాద మరణము వలన రెండింతల లాభము
5. తక్కువ ప్రీమియములు
6. ఆపాయకాల విస్తరణ

అకరణీయములగు పద్ధతుల వివరములకు కొద్ది వ్రాయుడు

ఏజంట్లు కావలెను

సంజీవన్ మికశ్చరం

కలరా, అజీర్ణము, యింకను అన్ని కడుపునొప్పులు—మీ నివృత్తికొరకు దుర్బును వెల సీసాబలెకి ౧౨ అణాలు ధరల జాబితాకును, ఇంకావివరములకును క్రింది అడ్రసుకు వ్రాయుడు —

భిక్కా కలియాంజి అండుకో,
షేక్ మెమన్ స్ట్రీటు, బొంబాయి 2

కెమిస్టులందరి షాపులలోదొరకును.

ఏజంటు —
యల్ జాధాబాల్.
స్టేషనరోడ్డు, సికింద్రాబాదు

ఆతంకనిగ్రహ మాత్రలు

ఇప్పటి బలవర్ధకౌషధములలోకెల్ల శ్రేష్ఠము

ఈమాత్రలు

అజీర్ణరోగము నను పోగొట్టును
నరములకు శక్తి నిచ్చును
జ్ఞాపకశక్తికి ముదుపదనము నిచ్చును
రక్తమును శుద్ధిజేసి వృద్ధిజేయును.
బలమును వృద్ధిజేయును
ప్రాణమునకు నూతనో త్తేజము నిచ్చును
ఇంకను అనేక లాభములు గలవి

౩౨ మాత్రలుగల డబ్బా ౧కి వెల ౧-౦-౦

ఇతర వివరములకు మేము ఉచితముగా తపాలా ఖర్చులు మీకు తగులకుండ పంపగలచిన్న పుస్తకము

కామశాస్త్రము

చదువుడు

ఆతంకనిగ్రహఫార్మసీ,
26 బ్రాడ్వే మద్రాసు

విత్తనములు

వర్ష, చలికాలముల కొఱకు నమ్మకమైన విత్తనములు అమ్మబడును తొందరగా ఆర్డరులు పంపుడు తోటలువేయు విషయమున సలహా ఉచితముగా యివ్వబడును

ఎం ఆర్ సిద్ధరామయ్య
తోటవ్యవసాయ నిపుణుడు
(మాజిహార్టికల్చరల్ సర్వే ఆఫీసర్ సర్కారుఆలీ)
ది పాయినీర్ హార్టికల్చరల్ యినిస్టిట్యూట్
౧౫౨, రెసిడెన్సిరోడ్డు, హైదరాబాద్.

స్వదేశీ స్టేషనరి కావలయునా?

అన్నిరకముల స్వదేశీ కాగితములును, స్టార్ ఆఫ్ ఇండియా పెన్సిళ్లును, ప్రింటింగ్ యంత్రములు మావద్ద యుండును మా షాపులో నుండును వ్యాపారస్థులకు మా పుస్తకములపై వారి పేరు అచ్చొత్తించి యిచ్చెదము పాఠశాలలనుండి జిల్లాలనుండి వచ్చు ఆర్డరులను జాగ్రత్తగా విచారించెదము ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు ఇంగ్లీషులో జరుపవలెను

ది దక్కన్ కమర్షియల్ అండుకో
(మద్రాసు పెన్సిళ్ళ ఏజంట్లు)
గౌలిగూడ హైదరాబాదు

హాలీ కల్దారు మారకముజంత్రి

హాలీలకు కల్దారు కల్దారులకు హాలీలు మారకము ౧ అణానుండి ౩౦౦ రూపాయిల వరకు లెక్కలువేసి ప్రకటింపబడినది వ్యాపారస్థులకు చాల అవసరమైనది

వెల ౨ అణాలుమాత్రమే

గోలకొండ పత్రికాలయము హైదరాబాదు

కామినియానూనె

ప్రపంచమందు ప్రసిద్ధమైన వెంట్రుకలనూనె. దీనివలన వెంట్రుకలు బాగుగా ఎదుగును పురుక పరిశుభ్రమగును. చుండు మాయమగును. శిరస్సునకు వెంట్రుకలవృద్ధిచే నలంకారమిచ్చును. మెదడుకు చలువనిచ్చును. మనోహరమైన సువాసన నిచ్చును.

టప్పాఖర్చులు ప్రత్యేకము
పెట్టె ౧ కి వెల ౧-౦-౦
పెట్టెలు ౩ కి వెల ౨-౧౦-౦

సుగంధముల రాజు

ఓటో దిల్బహార్ రిజిస్టరుబడ

ప్రాదేశములందలి జనులకిది చాలప్రియమైన సువాసనగల అత్తరు దీనివాసన మనోహరముగనుండును చాలకాలమువరకు వాసనపట్టుకొని యుండును నీచేతిరుమాలుపై కొన్నిచుక్కలను వేసికొనిన అనేకదినములవరకు నీవు దాని సువాసనను ఆనందింపగలవు ఈదినమే ఒకసీసా తీసికొని పరీక్షించుము

వీ పీ ఖర్చులుప్రత్యేకము
పావుఔన్సు వెల ౧-౪-౦
౧ డ్రాము వెల ౦-౨-౦

సోలుఏజెంట్లు — ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్గు అండ్ కెమికల్ కంపెనీ
285 జుమ్మామసీదు
పోస్టుబాక్సు 2082 బొంబాయి

వర్తకులకు లాభము

గోలకొండ పత్రిక యందు ప్రకటనవేయించి మీవ్యవహారమునందు లాభముపొందుడు ఈపత్రిక నిజాంరాష్ట్రమునందంతటను బ్రిటిషిండియాయందును విరివిగాప్రచారముచేయుచున్నది ప్రకటనరేట్ల వివరములకు — మేనేజరు గోలకొండపత్రిక హైదరాబాదు, అని వ్రాయుడు

కోలు, ఖుబూలియతులు

ఇచ్చి పుచ్చుకొనువారికి అనుకూలముగునట్లు మంచి షర్తులు చేర్చి, అందముగు కాగితముపై ముద్రించబడినవి. ౧౦౦ కి రు ౩ లు. టప్పాఖర్చులు ప్రత్యేకము

ప్రాంసరీనోట్లు

బలిష్ఠమగు కాగితమున ముద్రించబడినవి.

౧౦౦ కి రు ౨ లు టప్పా ఖర్చులువేరు

మరిన్ని, ఇతర ముద్రణపనులు సిద్ధముచేయబడును

రశీదు ఫారములు, చెక్కు ఫారములు దరఖాస్తు ఫారములు, టికటు బుక్కులు, అప్పుపత్రములు మొదలగునవి ఆర్డరు ప్రకారము సిద్ధముచేసి యివ్వబడును

గోలకొండముద్రాక్షరశాల
తూర్పుబజారు, హైదరాబాదు

శ్రీలక్ష్మి పండ్లపొడి

పండ్లను శుభ్రము చేయుటమేగాక పండ్లనొప్పులు,చిగుళ్లు వాపులు నోటియందుండు దుర్వాసన వగైరా అన్ని నోటివ్యాధులు పోగొట్టును ఒకసారి వాడిచూడుడు వ్యాపారస్థులకు వేరేవెలలకు యివ్వబడును ఇందులో ఉప్పురకము, తీపిరకము అని రెండురకాలు ఉన్నవి పొట్లం ౦-౧-౦ పౌను రు౧-౧౪-౦
పి ఎల్ నారాయణ్ అండుకో సోల్ ఏజంటు
శ్రీ లక్ష్మి టూతుపౌడరు అండు కమిషన్ ఏజంట్సు ముక్తియార్ బాగ్, తూర్పుబజారు హైదరాబాదు-దక్కన్

డాంగ్రేగారి బాలామృతము

ఉపయోగించుట వలన

బలహీనతను పోగొట్టును

బిడ్డలకు బలమునిచ్చి

సౌఖ్యము గలిగించును

ఒకబుడ్డి వెల ౧ రూపాయి
పోస్టుఖర్చులు ౯ అణాలు
ఎల్లచోటులందును దొరకును

K T DONGRE & Co.
GIRGAUM BOMBAY

మాదిరి మందులను చూచి మోసపోకుడు

SOVEREIGN-REMEDY
AMRUTANJAN
Best Indian Pain Balm
Amrutanjan Depots
BOMBAY MADRAS

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకును. పోట్లకును శ్రేష్ఠమైన భారతీయౌషధము.

ఏజంట్లు —గోవర్ధనదాసు గోపాలదాసు
ఇస్లామియాబజారు, హైదరాబాదు [దక్కన్]

అమృతాంజనం డిపో,
బొంబాయి, మదరాసు, కలకత్తా

REG No N 45

Reg No. M 2185

STAMP

Printed and published by G Ramakrishna Reddy at the Golkonda Power Press, Hyderabad Editor K. Balakrishna Reddy.